

המבחן

גליון 60 | שנה ג' | פרשת במדבר | ג' סיון תשפ"ה

זמני שבת

עיר	כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	19:03	20:20
בני ברק	19:20	20:23
מודיעין עילית	19:10	20:21
אשדוד	19:19	20:23
צפת	19:10	20:23

בשביל שושנה זו ינצל הפרדס

קבלת התורה במשנת
רבינו הגדול מרנא
הדרכי שמואל זיע"א
ש"ת מיוחד עם ראש ישיבת "מעלות
התורה" ורבה של שכונת "קדית יובל"
הגאון הגדול רבי צבי וידר שליט"א

הנהגות מלכי בקודש

יום חג מתן תורה במחיצת
רבינו הגדול מרן ראש הישיבה
רבי אשר הכהן זיע"א

ביום הזה באו מדבר סיני

שיחה מדוממת
במעונו של ראש
ישיבת "בית אשר"
הגאון הגדול
רבי חנוך הכהן
אונטרוב שליט"א

ממחרת השבת השביעית

ולא בתורה שבעל פה. תורה שבכתב היא פרושה כשמלה וכתובה, וניתן להבינה בהבנה שטחית, עד כדי כך שבאו כופרים אלו והסבירו את מאמה"כ ממחרת השבת כפי הנראה להם בשכלם העקום. ועל כך ענהו רבי יוחנן בן זכאי לכסיל כאיוולתו, ראו כיצד ההבנה השטחית הרדודה אין לה אחיזה כלל, ומי שאינו מאמין בתורה שבעל פה ובמסורת החכמים גם תורה שבכתב אין לו, שהלא לפי טענות הבל אלו כיצד משה רבינו עיכב את ישראל ארבעים שנה והלא אוהבם היה. אלא מוכרח הינך לומר שההבנה השטחית הרדודה עקומה היא, ואין ניתן לקרוא את המקרא עפ"י פשוטו בהבנה שטחית סתמית.

אך בהתבוננות נוספת מוסברת ההבנה הנכונה בדבריו. האמונה בתורה שבעל פה מביאה להבנה כי דווקא ע"י העמל והיגיעה זוכה האדם לקבלת תורת האמת. בתורה שבעל פה אין מקום לשטחיות ועקמומיות, העמל והיגיע שהאדם משקיע הם המה חבלי הלידה של קבלת התורה.

כך גלות עם ישראל במדבר ארבעים שנה, לאחר שנגזרה הגזירה, זה היה הצירוף והזיכרון של עם ישראל, למענם ולטובתם. וכך בכל הגלויות והצרות לימים כאשר ימלא שחוק פינו נבין ונדע כיצד היו כל המהלכים הללו לטוב לנו כל הימים, ואך טוב עשה אלוקים לישראל.

לפיכך רק באמצעות קבלת התורה כראוי עם מסורת התורה בטהרתה, אנו מבינים את ההבנה הנכונה, כי אהבת ה' לישראל אינה נמדדת ביום חגיגה חיצונית רדודה ושטחית שתינתן כיום מנוחה לאחר מנוחת יום השבת.

ואילו דווקא גלות עם ישראל במדבר ארבעים שנה נוספות הם יהיו מדד לאהבת משה רבינו אוהבן של ישראל לעם ישראל כהסבר האב לבנו אודות מעללי הפרפר.

התבוננות זו מחדשת בקרבינו את האושר הצרוף בהאי יומא בו אנו שמחים ממחרת השבת כפי מסורת חז"ל ובכל הדורות ממשיכים אנו בעקביות את קבלת התורה באמת על כל חלקיה ופרטיה, וזוכים להמשיך את מסורת הדורות.

בהודאה מחדשת נודה לקל חי ששם חלקינו ממביני מדע ממשיכי מסורה, והבדילנו מן הטועים החוצצים בארות נשברים, וסופם שכופרים בעיקר.

כתוב במגילת תענית (א) ומתמניא ביה ועד סוף מועדא איתותב חגא דשבועי"א דילא למספד ואיזו זו העצרת. והלא לא נצרכו לכתוב כל הימים הטובים שבמגלה, אלא שהיו דנין כנגד ביתוסין, שהיו אומרים עצרת לאחר השבת. נטפל להם רבן יוחנן בן זכאי אמר להם, שוטים, זו מניין לכם, ולא היה בהן אדם שהחזיר לו דבר חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו. ואמר: משה רבינו אוהב את ישראל היה וידוע שהעצרת יום אחד הוא לפיכך עמד ותקנה לאחר השבת כדי שיתענגו שני ימים זה אחר זה. קרא לו המקרא הזה (דברים א, ב): "אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר עד קדש ברנע". אם משה רבינו אוהב את ישראל היה, מפני מה עכבם במדבר ארבעים שנה. אמר לו, רבי ובכך אתה פוטרני. אמר לו, שוטה שבעולם, ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטלה שלכם.

דו שיח זה אומר דרשני, זקן הבייתוסים טען בכסילותו שחג השבועות הוא ממחרת השבת כדי שיתענגו יומיים, כי משה רבינו אוהב ישראל היה. אך משום מה משיבו רבי יוחנן בן זכאי באותה המטבע, בתשובתו כביכול מוכיח הוא שמשה רבינו אינו אוהב של ישראל חלילה מפני שבחר לעכבם במדבר ארבעים שנה, מה פשר דברי רבי יוחנן בן זכאי?

משל משלו, באדם שהעניק לבנו תולעת משי במתנה, גולם שממנה יוצא פרפר. דרך הגולם הוא שנוצר פרפר הסבוכ בחבלים ולאחר מאבקם ומאמצים מצליח הפרפר להשתחרר מהחבלים ובוקע הוא לעולם. האב הזהיר את בנו כי לא יהיה לגעת בפרפר קודם שמבצע הוא את התהליך הטבעי של יציאתו לאוויר העולם.

והנה הילד רואה את הפרפר בהיווצרו, בשלב המאבק בחבלים נכמרו רחמי הילד, והוא ניחן את החבלים העוטפים את הפרפר, ויצא הפרפר לאוויר העולם, ומיד נפל מת.

שב הילד לאביו והתאונן בפניו על קורות הפרפר, שאלו אביו, האם עברתי על דברי ונגעת בפרפר קודם סיום התהליך, משהשיב הילד בחיוב הסביר אביו כי זהו הגורם המידי למיתתו.

תהליך מעורר רחמים זה של מאבק הפרפר בכבלים שהקיפוהו הם המה בניית השרירים ותהליך הווצרות גופו וכוחו, וללא שלב זה של ההיאבקות אין ביכולתו להתקיים כפי שנוכחת לראות כי ביציאתו ללא היאבקות מת הוא מיד.

כך בדיוק היא תשובתו של רבי יוחנן בן זכאי לאותו זקן בייטוסי כסיל. הלא כידוע עיקר טעותם של הבייתוסים היא שהאמינו רק בתורה שבכתב

מו"ל: מד תקשורת | עורך: יחיאל גוטליב
עריכה לשונית: י. פלסנר השבחת טקסט
טל' המערכת: 02-3132154

שלוחה 1 - מחלקת פרסום | מייל: APS023132154@gmail.com
שלוחה 2 - מחלקת תוכן | מייל: AT023132154@gmail.com
שלוחה 3 - וועדה רוחנית | מייל: AVR023132154@gmail.com

© כל הזכויות שמורות • בהוראת מרן עמוד ההוראה שליט"א: המגזין טעון גניזה

המבחר

מגזין איכות של שעת קורת רוח בהווה תורתית
מבט מובחר על סדר יומה של היהדות הנאמנה
כותרות נבחרות בהשקפת התורה
להתענג בתענוגים באספקלריה מובחרת
לבחור בתורה, להתחבר לעולמה

גליק אכילס

לוחמי מילאנו

כובע לשבועות. איכות לשנים!

פרסטר. מתחדשים לחג בכובע מעוצב
ובאיכות ללא פשרות.

לכבוד החג

ומבצעים
נוספים
על מגוון
כובעים!

690 ש"ח

רק: **499 ש"ח**

כובע
מון
בלאן

המבצע בתוקף עד יום שישי הבא - י"א סיון

פרסטר
בית לכובעי איכות

ירושלים | בני ברק | אשדוד | מודיעין עילית | בית שמש | רכסים | נתיבות | צפת ☎ רב קווי לשירותך: 02-5000640

"לקבוע בלבנו ולהראות שאנו שמחים בעול זה"

מכתב עוז חביון שנכתב ע"י רבינו הגדול מרן ראש הישיבה זללה"ה ונשלח לבניו חביביו בשנות לימודם בישיבה בבחרותם לקראת יום מתן תורה

בס"ד

לבני יקירי שמואל נ"י

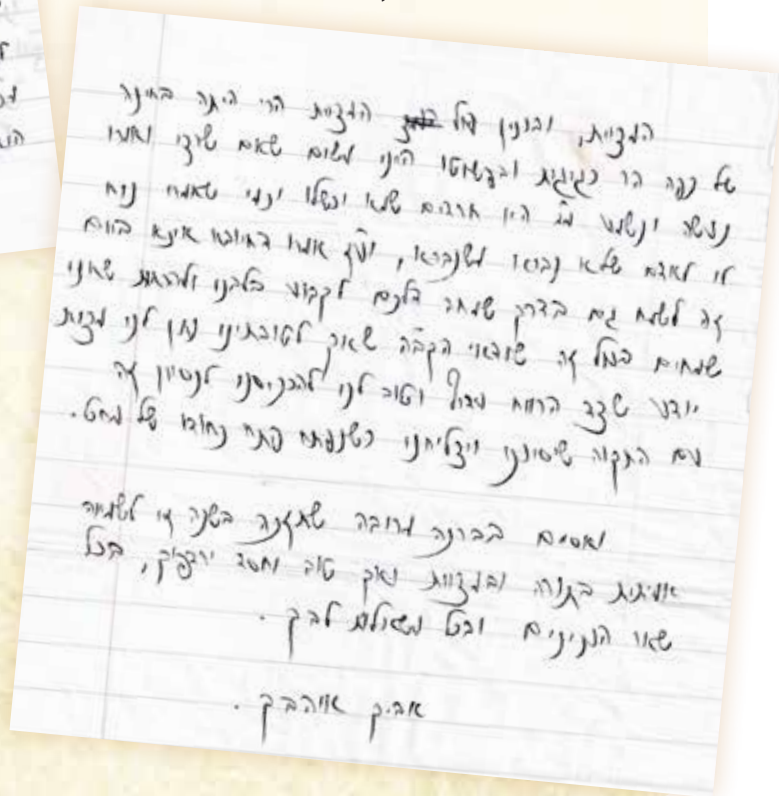
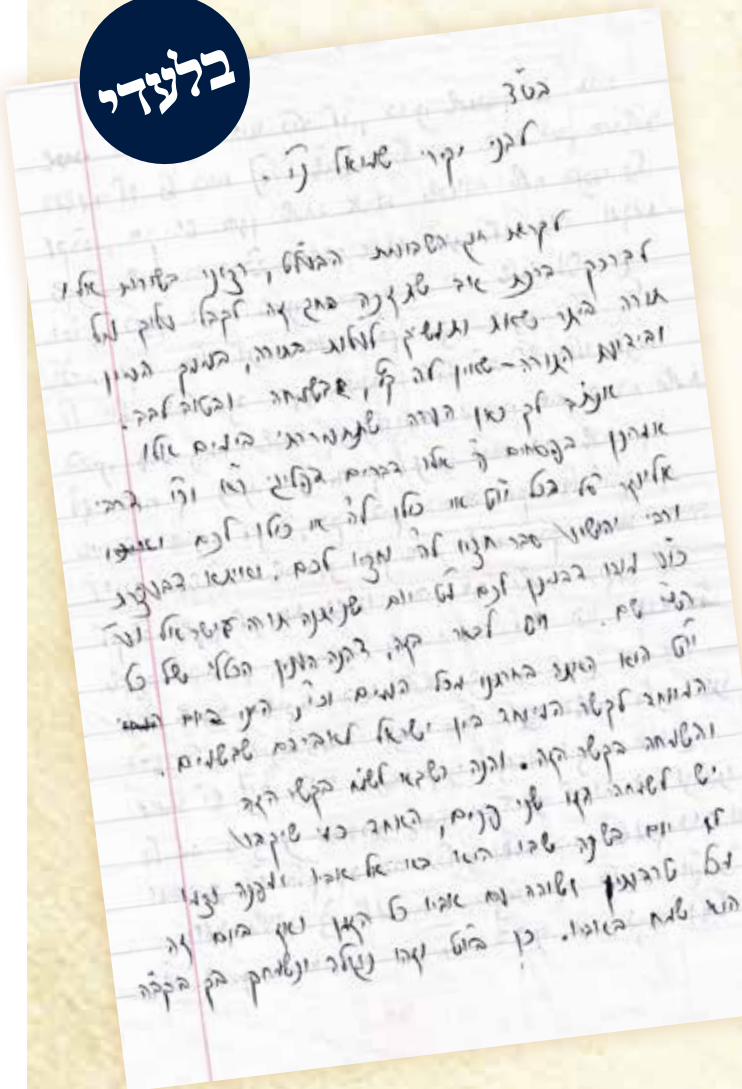
לקראת חג השבועות הבעל"ט, רצינו בשורות אלו לברך בברכת אב שתזכה בחג זה לקבל עליך עול תורה ביתר שאת ותמשיך לעלות בתורה, בעומק העיון ובידיעת התורה - שאין לה קץ, בשמחה ובטוב לבב.

אכתב לך כאן הערה שנתעוררתי בימים אלו.

אמרין בפסחים ה' אלו דברים דפליגי ר"א ור"י דרבי אליעזר ס"ל בכל יו"ט או כולו לד' או כולו לכם ורבי יהושע סבר חציו לד' וחציו לכם. ואיתא דבעצרת כו"ע מודו דבעינן לכם מ"ט יום שניתנה תורה לישראל וכו' רש"י שם.

ויש לבאר בזה, דהנה הענין הכללי של כל יו"ט הוא האתה בחרתנו מכל העמים וכו', היינו יום המיוחד לקשר המיוחד בין ישראל לאביהם שבשמים והשמחה בקשר הזה. והנה כשבא לשמוח בקשר הזה יש לשמחה הזו שני פנים, האחד כמי שיקבע לו יום בשנה שבו הוא בא אל אביו ומפנה עצמו מכל טרדותיו ושווה עם אביו כל הזמן וזו ביום זה הוא שמח באביו. כן ביו"ט זהו 'נגילה ושמחה בך' - בקב"ה ובמצוות, ובענין עול המצוות הרי היתה בחינה של כפה הר כגגית ובפשוטו היינו משום שאם שרצו ואמרו 'נעשה ונשמע' מ"מ היו חרדים שמא יכשלו, וכמו שאמרו נוח לו לאדם שלא נברא משנברא, וע"ז אמרו דחיובא איכא ביום זה לשמח גם בדרך

בלעדי

שמחה דלכם, לקבוע בלבנו ולהראות

שאנו שמחים בעול זה, שודאי הקב"ה שאך לטובתנו נתן לנו מצוות יודע שצד הרווח עדיף וטוב לנו להכניסנו לניסיון זה עם התקוה שיסעינו ויצליחנו כשנפתח פתח כחודו של מחט. ואסיים בברכה מרובה שתזכה בשנה זו לשמחה אמיתית בתורה ובמצוות ואך טוב וחסד ירדפור, בכל שאר העניינים ובכל משאלות לבך.

אביך אוהבך

מגביה הג השבועות שע"י

"קופת הצדקה המרכזית"

היג בעת
*3957

מאות משפחות
ממתינות לתרומתך

0556720717

העברה בנקאית

שם המוטב: קופת הצדקה המרכזית
בנק: 17 סניף 745 מ.ח. 122460

נדרים פלוס

"קופת הצדקה
המרכזית"

הרבנים המקבלים

באזור מגורך

הנהגות מלכי בקודש

יום חג מתן תורתנו במחיצתו של רבן של ישראל רבינו הגדול מרן ראש הישיבה זיע"א

בשנים האחרונות היה טורח ונוסע למודיעין עילית ולירושלים לשאת שיחות חזוק בהיכלי הישיבות, כאשר בשאר ימות השנה היה מסרב לשאת דברי חזוק בהיכלי הישיבות, מלבד ערב חג מתן תורתנו וערב הימים הנוראים ופעמים גם בימי החנוכה.

ליל החג

את סעודת החג היה עורך בנעימות וברוגע, והיה עורך סעודה חלבית ובאמצע היו עושים הפסקה ומסירים את המפה, והיה לומד משניות מסכת ביכורים עם בני המשפחה סביב השולחן, ולאחר מחצית השעה פורסים מפה וממשיכים בסעודה בשרית, אולם עיקר הסעודה היה בסעודה החלבית שאכלו בתחילה מיד לאחר הקידוש.

רבינו זצוק"ל לא נהג לעודד את הילדים להיות ניעורים בליל החג, עד שגדלו והייתה בהם דעת להיות באווירה רצינית ואולי לא רצה שיעבירו את הזמן בשובבות נעורים בליל מתן תורה או מחמת שלאחר מכן היו נרדמים בזמן התפילה ולא מתפללים כראוי.

בליל יום מתן תורתנו למד במשך שנים רבות כל הלילה בביתו עם החברותא ידדו ורעו הגאון רבי ישראל רוקלין זצ"ל כשהם שוכחים מהעולם סביבם ומתעלים ומתקלסים באש התורה. לאחר הסתלקותו החל ללמוד מלפני כעשרים שנה עם יבלחט"א חזב"נ הגאון רבי הלל גרוסברד שליט"א עד השנה האחרונה.

סמוך לעלות השחר היה מקפיד ליטול ידיו והיה ממשיך ללמוד לאחר עלות השחר (ואולם פעמים רבות כלל לא היה שם לב לזמן עלות שחלף כבר והוא היה מונח בעולמות אחרים של עמל התורה בתכלית, ומעשים שבכל יום שאף בשאר ימות השנה היה ניעור בלילה עד ש'זוכר' שהאיר כבר היום).

היה הולך לצאת בברכות התורה פעמים מבית המדרש הסמוך לביתו 'חמדת צבי', וכאמור מעשים שבכל יום שהיה ניעור כל הלילה בשאר ימות השנה, ואז היה מגיע לבית מדרשו 'תפארת שמואל' לתפילת שחרית ומבקש מאחד מתלמידיו שיציאו בברכות השחר. ואמר פעם לאחד מתלמידיו שאפשר לסמוך על דעת הגרעק"א בניעור כל הלילה,

שמחת חג מרומם על ידי אברכים ובני הישיבה שנמנו על ה'חברותות' הקבועים של רבינו הגדול זצוק"ל לצד תלמידים קרובים נוספים שהסתופפו בצילו, והיו אלו זמנים נעלים ומרוממים כאשר רבינו זצוק"ל מקבל את כולם בסבר פנים מאירות ושרוי באווירה עילאית של רוממות ושמחת יו"ט, וכאשר החלו לשיר שירי חזוק ואהבת התורה היה רבינו זצוק"ל שרוי בהתרגשות עצומה וראו עליו כיצד חי את הדברים. בזמנים אלו עלו והתעלו התלמידים טפח וטפחיים מעל הקרקע, ונכנסה אהבת תורה יוקדת ושמחת התורה בלבבות התלמידים שליבם היה פתוח לספוג את אווירה הקודש ששררה באותה שעה.

היו שנים בהם נשא דברי חזוק קצרים או הארות בענייני דיומא והיה מביא בשם רבו רבינו הגדול מרן האבי עוזי זיע"א כי שבועות זה יום הדין לתורה, אולם מרבית השנים כאשר באמצע השירה היו מבקשים התלמידים שישא דברים, היה מסרב ולא רצה שהמעמד יהפוך לשיחת חג מפיו אלא ביקש להמשיך לשיר וכבר בערב שבועות כאשר היו מגיעים לשאול אם אפשר להגיע לשמחת חג, היה אומר כי לא הולך לשאת דברים ושלא יגיעו לשם כך. היו שנים בהם ביקש

שאם ישן ביום שלפניו מברכים ברכה"ת, אולם ספק אם סמך ע"ז בעצמו, ובפרט שרבינו זצוק"ל לא הלך לישון אף בערב שבועות והיה צריך לצאת יד"ח לכל העדות.

יום מתן תורה

קודם הנץ החמה היה הולך לטבול במקווה, ולא דוקא סמוך לעלות השחר, זאת מלבד הטבילה קודם יו"ט, ולאחר מכן היה הולך להתפלל רוב השנים בהיכל הישיבה. לאחר התפילה היה עורך קידוש על מיני מאפה חלביים ולאחר מנוחה קצרה חזר ללמוד.

את סעודת היום היה עורך בשעת צהרים מוקדמת, והיה ממשיך ללמוד במשך הסעודה משניות מסכת ביכורים והיה משתדל לסיים את המסכת, ולאחר מכן היה שב לתלמודו.

בשעות הצהרים המוקדמות היה מגיע החברותא הגאון רבי אריה לייב גריינימן שליט"א וכך היה יושב ולומד עמו שעות ארוכות ברציפות נוראה עד מנחה קטנה, אז היה הולך להתפלל וחוזר לביתו סמוך לשקיעת החמה, למעמד שמחת החג של תלמידיו חביביו.

במשך שנים היה מתקיים במעונו מעמד

פואו נדבר על זה

חדש ממאחדת! טיפול נפשי מקצועי ע"י מיטב המטפלים המוסמכים

אנו מבינים שכל אחד זקוק לשיח
ולכן המומחים המקצועיים במאחדת זמינים עבורכם
כדי להקשיב, לתמוך ולהעניק כוח ועזרה בכל קושי ומשבר

שירות
טלפוני ייחודי

30 מפגשים
ללא עלות

דיסקרטיות
מובטחת

זמינות
אונליין

לעורר בזמנים אלו על דרך הלימוד הראויה, ועמד בכאב גדול על הזמן האבוד שבחורים מעבירים בשנות בחרותם וההספק ההכרחי הנצרך לידיעת התורה.

חג השבועות תשפ"ד

בערב חג השבועות תשפ"ד לאחר שרבינו זצוק"ל עבר בדיקות מקיפות, התברר כי המחלה הנוראה ל"ע חזרה לקונן בגופו של רבינו זיע"א, וקיבל זאת בשלווה גמורה

ברגשי קודש והתעלות, שרו שירי דבקות ושירי שמחה במשך כשעה שלמה, רה"י שורר בעיניים עצומות מרבית מהזמן בדבקות. כאשר הגיעו התלמידים, התנצל רבינו בפניהם כי הדליק מזגן לכל החג והחשמל קפץ בליל החג ובעונותיו התנצל על החום ששרר בחדר. לאחמ"כ התפללו מעריב בביתו של ראש הישיבה ורבינו זצוק"ל יצא לקידוש לבנה ברחבת הבית, ולאחמ"כ חזרו כולם למעונו ותלמידו הרה"ג רבי דוד הרבסט שליט"א ערך את ההבדלה בקול רם.

וברוגע וראו עליו כיצד חי באמונה חושית בתכלית, על אף שהיה ברור ההשלכות של חזרת המחלה ל"ע. הרבנית הצדקנית שתבלחט"א העידה באותם ימים כי הבשורה הקשה כלל לא מורגשת עליו ולא משפיעה על מצב רוחו, ואולי 'קצת מדגדג' לו, אולם הוא שרוי בצער רב מחוק הגיוס ('חוק גנץ' שעבר בערב שבועות בקולות החרדים), והוא ממש נהיה חולה ונסער מזה כל הזמן. מעמד שמחת החג בנעילת החג במעון קדשו של רבינו הגדול זיע"א היה מרומם

רשמים משמחת החג במעון קדשו של רבינו הגדול רבן וליבן של ישראל זיע"א

נכתבו ע"י אחד התלמידים במוצאי שב"ק
של אחר יו"ט של חג השבועות לפני שנים ספורות

חייב אדם לשמוח בזה החג ביותר, כי הוא יום שזכינו בו לכתר תורה. ובפסחים פרק אלו דברים, הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם. מר בריה דרבינא יתיב כולא שתא בתעניתא, בר מעצרתא ויומי דפוריא כו'. רב יוסף ביזמא דעצרתא עבד ליה עגלא תילתא, אמר, אי לא ההוא יומא כמה יוסף איכא בשוקא. מכל מקום 'גילו ברעדה' כתיב, והשמחה אשר שמח תהיה שמחה רוחנית והודות והלל להשם יתברך שנתן לנו התורה, מתעורר מאוד בלבנו להתקדש ולתקן מעשיו ולהיות מוכתר בכתר תורה לקיים 'והגית בו יומם ולילה', כי היום הקדוש הזה הוא יומא דדינא".

במדרש שיר השירים רבה א, ג: "דבר אחר: כי טובים ד'ך מ'ין", נמשלו דברי תורה במים בין בשמן בדבש וחלב... אי מה המים אינן ניכרין בגוף אף דברי תורה כן? תלמוד לומר יין, מה היין ניכר בגוף כך דברי תורה ניכרין בגוף ומרמזין ומראין באצבע ואומר זה הוא תלמיד חכם".

דקות ספורות לפני שקיעת החמה של חג מתן תורתנו - כניסת שב"ק, עשרות בני עליה מופלגים ישובים כאן סביב לשולחן הקדוש, שולחן הסופג קרוב ל-20 שעות ביממה (ולעיתים אף יותר מכך...) עמל התורה ויגיעת התורה עד כלות כל הכוחות, כל חלק כאן בשולחן ספוג ורווי באינספור קושיות ותירוצים, מהלכים ומערכות ואהבת תורה ללא שיור וקץ, חלק הארי מתוכם זוכה לשבת כאן על השולחן בכל ימות השנה ושעות ארוכות להתייגע ולאמץ את המוח

שעות של עמל התורה, התורה נסוכה בו והוא נסוך בה, קוב"ה וישראל ואורייתא חד הם עליו נאמר, יושב בראש השולחן וליבו מוחו ומעיינותיו לא עמנו, התלמידים מתחילים לשורר ולנגן ניגוני קודש ואהבת תורה, ואילו הוא עוצם עיניים משים עצמו כישן, אולם פעם בכמה שניות בתנועות לא רצוניות, ידיו זזות לכאן ולכאן, נקמצות ונקפצות כאילו עומד הוא כעת ב'אולם יהושע' מול תלמידיו באמצע השיעור בישיבה, כולם מביטים בחשש במראות האלוקים הנחזים מול עיניהם, הידיים זזות אנה ואנה, וניכר כי הוא

על מילה אחת מיותרת ברש"י ועל עוד הבנה בתוס' מוקשה, לא כל מימרא שנאמרת כאן על השולחן מצליחים התלמידים להשיג, אפילו לא מחציתם, אולם עמלם ויגיעתם מוכחת כאן על השולחן מידי יום, יום ולילה לא ישובותן.

כעת הם באו כאן ליד השולחן הקדוש לשמוח בשמחת התורה, ביום מתן תורה, להקביל פני רבם ביום חגו ושמחת ליבו, לעורר אהבה וכיסופים ולשים לב על הנשמה הבוררת בקרבם.

רבינו שליט"א (זיע"א), לאחר כמעט 24

כל בני התורה

נחתמים

להעמיד יסוד איתן
לקיום ת"ת בית שמואל

מעבית
אלף למטה
להעמיד יסוד איתן לת"ת בית שמואל

בימים אלו כאשר הלבבות מתלכדים כאיש אחד ובלב אחד
נרתם כולנו בצו השעה למען קיום התלמוד תורה בעיר ביתר עילית

079-9698292

או באמצעות עמדות נדרים פלוס ע"ש תלמוד תורה בית שמואל

לא מודע כלל לנעשה סביבו.

העיניים נפתחות ונסגרות לסירוגין, המבט לא ממוקד... הוא לא רואה כלל את הנעשה סביבו, ויעידו תנועות ידיו שמפעם לפעם נעות בפתאומיות, ומבטו על התקרה ועל השולחן לחילופין...

בחדר שוררת דממת קודש, המופרת בקול ניגונים של התלמידים, תחושה של מעמד הר סיני, זכות אינסופית לשהות בצילו של תלמיד חכם שכל גופו אש, אש בוערת ויוקדת באהבת תורה, עד ש... בחדר מתחילים לשורר 'אבינו האב הרחמן, המרחם רחם עלינו... ותן בליבנו בינה להבין ולהשכיל'... ראש הישיבה שליט"א (זיע"א) מתחיל למלמל את המילים ולשיר עם כולם: "לשמוע ללמוד וללמד... לשמור ולעשות... ולקיים את כל דברי תורתך באהבה..."

כשמגיע למילים 'ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך, באהבה', רבינו בלי משים מתחיל לצעוק את המילים הללו בעיניים עצומות וידיו מושטות כלפי מעלה בדבקות ותחינה, "ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך ב-א-ה-ב-ה" - הוא חוזר על כך שוב ושוב. התלמידים שרואים את המעמד המרטיט חוזרים בשנית ובשלישית על השיר מתחילתו, ורבינו שוב ממלמל עם תלמידיו את השיר עד שמגיע שוב לסיום השיר וכמעשהו בראשונה מתחיל לצעוק את המילים בעיניים עצומות: "ב-א-ה-ב-ה..."

בשירים הבאים שוב חוזרים מראות ההוד, רבינו שליט"א (זיע"א) עם ראש למטה ועיניים עצומות, נראה כישן, אולם ידיו לפתע זזים לצדדים עם אגרופים קמוצים שנפתחים ונסגרים, גופו נמצא כאן בין תלמידיו אהוביו,

אולם ראשו שרוי כעת בשרפי מעלה, במעמקי הים הסוער, מול גל סוער וענק המאיים על כל מהלך הסוגיא, בתורת ד' תמימה הרחבה מיני ים, חרדת אלוקים!

ואז, "שימי כחותם על ליבך... כחותם על זרועך..." התלמידים מתחילים לשיר בדבקות, הגוף החלוש שיושב בראש השולחן שוב 'נדלק'... "שימי כחותם על ליבך"... מצטרף רבינו בשקט, במלמול, לשירה, כחותם על זרועך.

יש יחידים בכל דור שהתורה כחותם על ליבם, כחותם על זרועם, רבינו שליט"א (זצוק"ל) עזה כמוות אהבתו אליה וקשה כשאלו קנאתו אליה... קולו הולך ועולה, הולך וזועק, "כי עזה כמוות א-ה-ב-ה...", "קשה כשאלו קנאה... רשפיה רשפי אש... שלהבת ק-ה הנוכחים בחדר חשים את גודל המעמד, מביטים בחשש בספר התורה החי היושב עמהם, ומשפילים את מבטם מיידית לנוכח גילוי מראות האלוקים שנגלה לפניו, רבינו עם ידו מתנועת כלפי מעלה, עיניו עצומות, זועק את המילים בהתרגשות: "כי ע-ז-ה כמוות א-ה-ב-ה..." המילים יוצאות מפיו באיטיות ונדמה כי המילים יוצאים עמוק עמוק ממעמקי גופו ונשמטו.

וחוזר חלילה, בשירים הבאים שוב רבינו צולל למחשבותיו לרשפיה רשפי אש, ל'הלא כל דברי כאש נאום ד',... באהבה יוקדת אינסופית הבוערת כאש, בכיסופים למקור המים החיים של תורת ד' תמימה. בין שיר לשיר משתרר שקט קצר ורבינו נכנס ל'מצב דיבור בלימוד', עם החיוך האופייני המתוח על פניו רק בשעה שמשתעשע בהוויות דאביי ורבא. הוא מביא פירוש בהיר ומאיר של ה'נתיבות' על ברכות התורה, מבאר את סדר ברכות התורה ואת הבקשות בהם, ומסיים בשאלה ותמיהה מדוע 'אשר בחר בנו' מסיים את ברכות התורה ולא להיפך, לסיום, כדרכו, מבקש לחזק גם את עניין ידיעת התורה.

הזמן עצר מלכת, שבת קודש נכנסת, בתחילת המעמד ביקש רבינו מתלמידיו כי הוא לא יארך זמן, אולם נראה כי השעון עצר מלכת והמעמד ממשיך, הניגונים בוקעים בתחנונים וברגש מפי התלמידים ורבינו שליט"א (זצוק"ל) ראשו בל עמנו, זמן מעריב מתקרב ואילולא היו קמים כמה מהבחורים ומסמנים על השעון, היו מפסידים את זמן מעריב.

אט אט עברו התלמידים לקבל את ברכת החג/השבת והתפזרו בתחושת רוממות שלא ניתן לתארה במילים, זכו הם לעלות ולהתעלות בצילו של ספר התורה, לשעה קלה ניתנה להם האפשרות לטייל עמו בעולמות העליונים בהיכלו של מלך!

עוד סיבה לחייר!

בולטון פוטנציאל

חברי מכבי בירושלים, לשירותכם

מרפאת בריאות השן

מרפאת שיניים לילדים ולמבוגרים בהסכם
רופאים מומחים לכל הגילאים בזמינות גבוהה

אבחון, ייעוץ ומגוון רחב של טיפולי שיניים
דנטליים משמרים ומשקמים, לבריאות הפה והחניכיים

רשת בריאות השן

מרפאת ילדים ואורתודנטיה - עמוס 1

מרפאת מבוגרים - שרי ישראל 15

טל: 02-5666103

רבינו מרן עמוד ההוראה הגר"ע אויערבאך שליט"א יוצא למסע חיזוק בארה"ב וישא את המשא המרכזי בכינוס הרבבות

ברחבי העולם היהודי כולו וביהדות ארצות הברית בפרט ניכרת התרגשות ודריכות עצומה לקראת מסעו ההיסטורי של רבינו מרן שליט"א * בנוסף צפוי עמוד ההוראה שליט"א למסור דברי חיזוק והתעוררות בהיכלי התורה והישיבות הק' בארה"ב

המעמד ההיסטורי אדירי התורה. תמונת ארכיון

בארה"ב.

המסע יצא לפועל לאחר הפצרות רבות מראשי גולת אריאל ובראשם ראש הישיבה הגאון הגדול רבי ארי' מלכיאל קוטלר שליט"א בבקשה ממרן עמוד ההוראה שליט"א לחזק את עולם התורה בלייקווד בפרט ובארה"ב בכלל. המסע מעורר התרגשות רבה בקרב ריכוזי הציבור החרדי בארה"ב כשבעיתונות ובכלי התקשורת היהודים מסקרים בהרחבה את דבר המסע המרומם של עמוד ההוראה שליט"א.

בחודשים האחרונים החלו בהכנות קדחתניות לקראת המעמד האדיר שצפוי

כרזת הענק ברחבי ארה"ב לקראת מסעו ההיסטורי של מרן עמוד ההוראה שליט"א

מ. רושגולד

בימים האחרונים התקבלה ההחלטה כי רבינו מרן עמוד ההוראה הגר"ע אויערבאך שליט"א יצא למסע חיזוק מעבר לים, כאשר במרכז המסע צפוי מרן שליט"א להשתתף בכינוס עולם התורה בארה"ב במעמד "אדירי התורה" שיערך על ידי ישיבת בית מדרש גבוה ללייקווד שבניו ג'רזי ביום א' י"ב סיון, בו צפוי מרן שליט"א להופיע כאורח הכבוד ולשאת את המשא המרכזי. כמו כן יצא רבינו מרן עמוד ההוראה שליט"א למסור דברי חיזוק והתעוררות בהיכלי התורה והישיבות הק'.

הכינוס במעון של ראש הישיבה הגאון הגדול רבי ארי' מלכיאל קוטלר שליט"א

להיערך זו השנה הרביעית ברציפות, ובו צפויים להתכנס תחת קורת גג אחת עשרות אלפי בני התורה ממרכז התורה הגדול ביותר בארה"ב - ישיבת בית מדרש גבוה דלייקווד, ועל צבאם מרנן ורבנן גדולי ישראל, ראשי הישיבות מרביצי התורה ויושבי על מדין.

מעמד 'אדירי התורה' יתקיים במרכז וולס פארגו בפילדלפיה, המכיל אלפי מושבים בו יוכלו להתכנס יחדיו רבבות אלפי אלופי ישראל, ובו נערכו שלושת המעמדות שהתקיימו בשנים האחרונות.

במהלך המעמד האדיר צפויים לציין את ההישגים מהשנים האחרונות, להעלות התמיכה בלומדי התורה באחוזים דרסטיים, כאשר בחודש אייר האחרון צוינו ארבע שנים מאז החלו להנפיק את הצ'קים החדשים של 'אדירי התורה', המכילים תמיכה כספית נכבדה לאלפי תלמידי הישיבה הק'. כאשר רק במהלך השנה שעברה חולק על ידי הקרן סכום אסטרונומי של 73 מיליון דולר, המייצגים סך כולל של 236 מיליון דולר מארבעת השנים האחרונות.

במהלך השבועות האחרונים נערכו מספר אסיפות נפרדות לרבנים וראשי הישיבות מכל העדות והחוגים בלייקווד, זאת בניגוד לשנים הקודמות, בהן נקראו כל הרבנים לאסיפה כללית. בנוסף התקיים מעמד מיוחד במעון ובראשותו של ראש ישיבת בית מדרש גבוה הגאון הגדול רבי ארי' מלכיאל קוטלר שליט"א שנשא דברים מרוממים בזכות הגדולה של

אדיר להרמת קרנה של תורה ולמען חיזוק הישיבה הגדולה בעולם.

אל המסע המרומם צפויים להצטרף משלחת מרביצי תורה מארה"ק ורבינו מרן שליט"א ישא משאות חיזוק בהיכלי התורה והישיבות הקדושות, שיעור מיוחד ימסר בהיכל ישיבת "ביהמ"ד גבוה" בלייקווד בהשתתפות אלפים.

במהלך מסעו צפויים לפקוד את מעונו של רבינו שליט"א גדולי ישראל, מרביצי התורה וראשי הישיבות שליט"א וכן נגידי עולם התורה ותמכין דרבנן הי"ו המחזיקים בעץ החיים ומשתתפים בהחזקת מוסדות התורה בארה"ק.

לומדי התורה ותומכיה.

כאמור, מרן שליט"א צפוי לצאת לארה"ב ביום רביעי לאחר חג השבועות, כשהוא צפוי לנחות בשדה התעופה קנדי שבניו יורק, ומשם ייצא עמוד ההוראה שליט"א לעיר התורה לייקווד שבניו ג'רזי, שם ישהה כשבוע ימים, כשמקום האכסניה בביתו של הנגיד הרבני ר' מנדל טרעאס שליט"א המסייע רבות לכלל המוסדות הקדושים, וממשיך בכך את עמידתו מקדמת דנא לימין רבותינו הגדולים מרנא האבי עזרי זללה"ה ומרנא הדרכי שמואל זללה"ה.

במהלך המסע כאמור צפויים להתכנס נגידי קרן אדירי התורה וראשי ישיבת לייקווד שליט"א בראשות רבינו מרן שליט"א בכינוס

מענה אנושי 24 שעות

מוניות אוטוסטרדה

— נסיעות ומשלוחים בכל הארץ —

4-10 מקומות

« 0534-126-146 »

לפרטים: 0534-126-146

עליונים ששו ותחתונים עליו

עייזים אחד" לא כתוב לחטאת, "אמר להן הקב"ה מכיון שקיבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימכם" ומבאר הפני משה (שם) ולכן נזכר לפני כי קבלת התורה מכפרת עליכם.

הרי לנו שבחג השבועות יש מעלת וסגולת יום הכיפורים, מחילת עוונות בלילה. בלי עינויים וסיגופים, זוכים למחילת עוונות. רבינו הקדוש מרן הדרכי שמואל זיע"א מאריך ומפלפל בשיחותיו שבחג השבועות זוכים בליל החג להגיע לדרגות הנשגבות של קדושת היום.

ידוע עפ"י קבלה שארבעה תפילות הם החשובות ביותר, ובארבעתם יש קושי טבעי. תפילת נעילה. תפילת מוסף של שמיני עצרת שהוא סיום הימים הנוראים, תפילת מעריב של ליל פסח שהוא לילה כיום יאיר. ומוסף של חג השבועות, אחר קבלת התורה כתר יתנו לך.

הדברים הללו מובנים ביותר עפ"י יסודו של רבינו עט"ר זצוק"ל הנ"ל.

כתב מרנא האריז"ל על ליל חג השבועות "כל מי שבליילה לא ישן כלל עיקר והיה עסוק בתורה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק". ומביא זאת להלכה במשנ"ב סימן תצ"ד א' עיי"ש דבריו המעוררים באריכות.

מי אינו זקוק לביטוח זה, ומי פתי ופסיד את סגולות ומעלות יום קדוש זה.

הבה אחים ורעים ונתכונן כראוי ליום גדול וקדוש זה, ובהכנתנו נזכה להתעוררות דלעילא שאכן נזכה לעבוד את עבודת היום הגדול כראוי.

לחזק בקרבנו את ההבנה בגודל ועוצם זכותינו, ולשמוח ביום מתן תורתנו.

כתב בחוק יעקב ששמים תבלין שנקרא זעפרן הכי יקר. מישהו אמר בכנותל שקילו זעפרן ממקור אירני משובח עולה 10000 דולר. משקיעים ביינות ובשר משובחים. לזכור שהתורה יקרה מפנינים.

וכמו שכתב רש"י בפסחים (סח:) הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם - שישמח בו במאכל ומשתה להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שנתנה תורה בו.

ונראה להוסיף שעפ"י יסוד זה, אחרי שבועות הכל משתנה, עולם חדש.

בירושלמי ר"ה סוף פרק ד' הלכה ח' וז"ל: "ר' משרשיא בשם ר' אידי בכל הקרבנות כתיב חטא ובעצרת אין כתיב חטא" בכל הקרבנות במוספים כתוב שיש להביא שעיר עייזים אחד לחטאת, ובעצרת כתוב רק "שעיר

כתב מרנא האריז"ל על ליל חג השבועות "כל מי שבליילה לא

ישן כלל עיקר והיה עסוק בתורה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע

לו שום נזק". ומביא זאת להלכה במשנ"ב סימן תצ"ד א' עיי"ש

דבריו המעוררים באריכות מי אינו זקוק לביטוח זה, ומי פתי

ויפסיד את סגולות ומעלות יום קדוש זה

התורה הקדושה ניתנה לפני 3337 שנים, "השמע עם קול אלוקים מדבר מתוך האש", המעמד הגדול שמתואר בפרשת ואתחנן ד' ל"ב, נגמרו חמישים יום, מגיעים ליום הגדול "שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך".

כידוע, בכל זמן וזמן חוזר הארת אותו זמן מחדש, וביום זה אנו זוכים לחזור למעמד הגדול אשר לא היה כמוהו.

עד כדי כך שרבינו עט"ר מרנא הגרי"ש אלישיב זללה"ה הנהיג בבית מדרשו להזכיר את שמות החולים לרפואה וישועה. שכאשר ניתנה התורה על הר סיני התרפאו כל החולים, ובחג השבועות מתחדשת הסגולה שתהיה רפואה לכל המחלות.

ולכן נקרא בזאת לכל גבאי בתי הכנסיות בכל אתר ואתר להמשיך הנהגה זו שהנהיג מרן זצוק"ל ולא להפסיד הזדמנות פז זו, ויזכירו את שמות החולים והנצרכים לישועה בשעת קריאת עשרת הדברות בקריאת התורה ביום חג השבועות הבעל"ט.

כראיה ליסוד זה מפורסמים דברי הגמ' על האיסור להקיז דם בערב חג השבועות, כיון שקודם מתן תורה יש מזיק בעולם ששמו טבוח אשר מוכן להזיק אם כלל ישראל אינם מקבלים את התורה.

וקשה שהלא כבר קבלנו את התורה, ומדוע נותרה הלכה זו לדורות, אלא רואים מכאן את היסוד הנ"ל שחוזרים כל ההשפעות והסגולות של אותם הימים, ובכל שנה אנו מצווים לקבל את התורה מחדש.

"עליונים ששו ותחתונים עליו תורה הקדושה מסיני", לאור הנ"ל עלינו

בלעדי בחשמל הקרן – האחריות הכפולה
אחריות חברה על המזגן ואחריות חשמל הקרן לשנה על ההתקנה
המבוצעת רק ע"י מתקנים מוסמכים מטעם תדיראן, אלקטרה וטורנדו

קונים מזגן ונהנים

גם מראש שקט גם ממחיר משתלם וגם ממתנות שוות

מזגן אינוורטר 2 כ"ס,
שירות ואחריות
אלקטרה
רק ב-3,200 ₪
כולל הובלה והתקנה

מזגן אינוורטר 1 כ"ס,
דגמי Saga/SUMO
שירות ואחריות טורנדו
רק ב-1,750 ₪
כולל הובלה והתקנה

מזגן אינוורטר 1 כ"ס,
דגם Apollo 140
שירות ואחריות תדיראן
רק ב-1,990 ₪
כולל הובלה והתקנה

ומקבלים מתנה משתלמת

סט כלים עם שובר החלפה בפוד אפיל או בנעמן
בשווי 1,500 ₪

מוקד הזמנות ארצי: *2757 www.kerenby.co.il

מבית קרן בני ישיבות	מודיעין עילית רבי טרפון 25	נתיבות יוסף סמלו 10 (קרס טריד)	חיפה ברכת משה 29	אשדוד אליעזר בן הורקנס מיקום חדש	בית שמש נחל ניצנים 8 (מתחת יש חסד)	ביתר עילית החווה מלובלין 35	ירושלים מלכי ישראל 53 גאולה, חניה במקום	סניף ראשי ב"ב רבי עקיבא 29

המבצע בתוקף עד ה-26.6.25 ר"ח תמוז תשפ"ה. התמונות להמחשה בלבד. ט.ל.ח. עד גמר המלאי. מחיר המזגן לא כולל מע"מ על ההתקנה ולא כולל תוספות וקידוח רצועה/אבן ירושלמית. את מתנת פוד-אפיל/נעמן מקבלים בסניפי חשמל הקרן עם שובר החלפה בשווי המוצר ממחיר המחירון, ללא כפל מבצעים. בכפוף לתקנון

התלכדות נרחבת להעמדת יסוד איתן לת"ת בית שמואל בביתר עילית

במסגרת הפרויקט המיוחד:

פרויקט "אלף למטה"

הדרך של כולנו להיות שותפים

תלמוד תורה "בית שמואל" ביתר, הוקם לפני ח' שנים עם סילוקו של רבינו הגדול מרן ה"דרכי שמואל" זיע"א, מתוך אחריות לבני התורה שבביתר עילית.

בשנים שלאחר הקמתו עמד התלמוד תורה תחת נשיאותו של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה הגר"א הכהן צוק"ל, כאשר ההנהלה ורבני הת"ת היו סמוכים על שולחנו ונעצים בו על כל צעד ושעל. הת"ת היה קרוב לליבו של רבינו צוק"ל, אשר הטריח עצמו ובא בגופו מספר פעמים לשאת דברים במעמדות המפוארים שהתקיימו.

בסייעתא דשמיא מרובה הת"ת מתנהל בדרך המלך באופן מכובד וראוי, צוות החינוך האווירה והניהול באופן המושלם ביותר ומייצר אף דוגמא לתלמודי תורה אחרים בעיר.

עם השנים הת"ת צבר גירעון גדול של כמיליון ש"ח, ובעקבות כך בני הקהילה נכנסו לעובי הקורה וערכו מגבית ענק מתוך הקהילה והתגייסו לסגירת החובות שאיימו על המשך קיומו של הת"ת, ובזכות הציבור רואים הרבה סייעתא דשמיא ובתקווה שנברך על המוגמר.

בפתיחת שנת הלימודים הנוכחית התבקש הרה"ג ר' גדליה וילק שליט"א מחשובי ציבור בני התורה בעיר ע"י רבינו הגדול מרן רבינו ר' אשר זיע"א, לקחת על עצמו את עול ניהול הת"ת, לטובת תושבי ביתר בכדי להבטיח את המשך קיומו של ת"ת שמור וראוי לציבור בני התורה, בדרך רבותינו.

כמצווה ועושה נענה הרה"ג ר' גדליה

בסיס איתן להחזקת הת"ת על ידי מערך תרומות קבועות לת"ת מכלל הציבור.

לאחר בחינת האפשרויות ע"י העוסקים במלאכת הקודש, הוקם מוקד החירום "אלף למטה" - שרי אלפים שקבלו על עצמם לגייס סכום קבוע מידידים וקרובים ומכלל ציבור בני התורה אשר דרכם של רבותינו הגדולים מרנא הדרכי שמואל ומרנא רבינו אשר הכהן זללה"ה כפי שקיבלוה ממנחילי המסורה - יקרה לליבותיהם, לקחת חלק במטרה קדושה ועליונה זה, מה שיביא בס"ד לקרן של קיימא לבסיס איתן להחזקת הת"ת.

בעז"ה כבר בימים הקרובים יפנו שרי האלפים, לכלל ידידיהם ומכריהם ושאר מוקירי ציבור בני התורה, לבא ולהשתתף בחפץ לב ולהשכיל להבין גודל השעה, כי זהו מגבית של העמדת הת"ת באופן הגיוני וסביר, כדי שהחידר יוכל להעמיד את עצמו ולגדל לגיונות בדרך ישראל סבא.

כל יחיד ויחיד הנוטל חלק ומטה את שכמו ואפי' בדבר מועט הרי הוא נותן את הכלים והכוחות למנהל הרב וילק שליט"א להמשיך ולרומם את קרן התורה בעיר ביתר, וודאי שזכותו רבה מאוד.

בטוחנו, כי האחריות והאכפתיות של ציבור המבינים בעם שלא לעמוד מנגד, ייתן את האפשרות הנכונה להמשיך לקיים את התלמוד תורה המפואר, ולגדל עדרים עדרים של בני תורה בדרך המסורה מרבותינו.

ניתן להשתתף כבר כעת באמצעות נדרים פלוס ע"ש ת"ת בית שמואל, ובנדרים פון 0799698292

וילק שליט"א, ונטל על עצמו את המשימה על כל המשתמע מכך, לרבות הצורך לגלות לעבר הים פעמים רבות ולתקופות ממושכות, ובסייעתא דשמיא כעת הת"ת עלה על דרך המלך, ומנוהל בצורה מחושבת, אך עדיין אין הקומץ משביע את הארי, ועל אף כל מאמציו, עדיין מצטבר פער חודשי קבוע המקשה על היכולת להחזיק ולקיים את הת"ת.

מציאות זו יצרה צורך עצום להעמיד יסוד איתן וקבוע לת"ת - כאשר הדבר קריטי כדי להבטיח את קיומו של הת"ת באופן הגיוני ונכון, ובכך לתת את ההיתכנות להמשיך ולנהל את הת"ת, זאת למרות שבני הקהילה כבר מגויסים עד תום לתשלומי חובות מהעבר.

לאחר התייעצות עם מרנא רבותינו גדולי התורה שליט"א, לקחו ע"ע בני הקהילה לסייעו בהגדלת ההכנסות הקבועות בבניית

חג השבועות – זמן כותן תורתנו

והייתם לי סגולה - שתהיו קנויים לי ועוסקים בתורה

איתא במכילתא פרשת יתרו על הפסוק 'והייתם לי סגולה מכל העמים' - 'שתהיו קנויים לי ועוסקים בתורה'. ויש להבין מה שייכות ענין העסק בתורה למה שנאמר להם והייתם לי סגולה מכל העמים. והנה הבית הלוי בדרשות (דרוש י"ז) כתב לבאר מה שאמרו במכילתא 'שתהיו קנויים לי' עפ"י מה שהאריך שם בדרוש נפלא שבמתן תורה כשאמרו ישראל 'נעשה ונשמע' נעשה גופם קנוי להקב"ה לקיים כל התורה והמצוות, ובזה חלוקים המה ישראל מבני נח גם באותן שבע מצוות של בני נח, שאצל בני נח המצוות שלהן הם בגדר חיוב עליהן ולא שגופם קנוי להמצוות רק הם מחוייבים לקיימם, משא"כ בישראל שגופם קנוי לקיום המצוות, וזהו מה שאמרו 'שתהיו קנויים לי', ע"כ תוכן דבריו. אך עדיין צ"ב מה הוא שסיים המכילתא 'ועוסקים בתורה', דלכאורה ענין קנין הגוף הוא על כל התרי"ג מצוות ובמה נתייחד ענין עסק התורה בדבר זה ומה עניינו לכאן.

ונראה לבאר עפ"י יסוד דברי הבית הלוי הנ"ל שחלוק הוא קיום המצוות של בני נח מקיום המצוות של ישראל, שבבני נח חיוב עליהם ובישראל גופם קנוי לקיום המצוות, והנה אצל בני נח שאין גופם קנוי לקיום המצוות ורק שמוטל עליהם חיוב לעשות ז' מצוות הרי לא שייך ענין עסק התורה, וגם אם הם מוכרחים ללמוד שבע מצוות שלהם אין זה אלא בתורת היכי תימצא כדי לידע את המעשה אשר יעשו, ולא שייך להעמידו כענין בפני עצמו לעסוק בתורה, משא"כ אצל ישראל שגופם קנוי להקב"ה לקיום המצוות הרי שאין זה רק חיוב שמוטל עליהם לעשות מעשים אלא שגופם נקנה להקב"ה, ובזה שייך שעסק התורה יעמוד כענין בפני עצמו שכיון שגופם נקנה להקב"ה מלבד מה שגופם קנוי לקיום כל המצוות הרי הם צריכים לעסוק ולעמוד בתורת ה' ועי"ז מתדבקים בו יתברך. ולפי זה מבואר היטב מה שאמרו במכילתא 'שתהיו

קנויים לי ועוסקים בתורה', שענין עסק התורה הוא מחמת ענין זה שהם 'קנויים לי'.

קבלת מסירות נפש תנאי בקבלת התורה

איתא בגמ' (ביצה כ"ה ע"ב) תנא משמיה דר"מ מפני מה ניתנה תורה לישראל מפני שהן עזין, ופירש"י וניתנה להם תורה שיעסקו בה והיא מתשת כחם ומכנעת לבם. ובשמו"ר פרשת כי תשא (מ"ב, ט') ג' חצופים הם, חצוף בחיה כלב בעוף תרנגול ובאומות ישראל, אמר ר' יצחק בר רדיפא בשם ר' אמי אתה סבור שהוא לגנאי ואינו אלא לשבחן או יהודי או צלוב, ופי' בעץ יוסף אינו אלא לשבחן דהשתא דקיבלו עליהם ד"ת הם חצופים ולא ישובו מפני כל שמוסרין עצמן למיתה על קידוש השם שאומרים או להיות יהודי או להיות נצלב על קידוש השם"ת. ע"כ. והרמב"ן כתב (פרשת ואתחנן דברים פ"ז פ"ז) על הפסוק 'לא מרובכם מכל העמים חשק ה' בכם ויבחר בכם וגו' כי מאהבת ה' אתכם' וגו' וז"ל ואמר הטעם כי מאהבת ה' אתכם בחר בכם, שראה אתכם ראויים להתאהב לפניו ונבחרים לאהבה יותר מכל העמים, ולא הזכיר בזה טעם מן הבחירה, כי הנבחר לאוהב הידוע לסבול את אוהבו בכל הבא עליו ממנו, וישראל ראויים לכך מכל עם, כמו שאמרו שלשה עזים הם ישראל באומות, כי יעמדו לו בנסיונות, או יהודאי או צלוב, עכ"ל. ולפי זה מתבאר שמה שאמרו מפני שהן עזים הכוונה שמטעם זה ראויים הם שתינתן להם התורה משום שהם עזים למסור נפשם על התורה, ועי' במהרצ"ח בביצה שם שכתב וז"ל ואני שמעתי כי הם עזים וראויים לקבלת התורה כי בכל הגזירות אשר עברו על ראשן לא עזבו חבל נחלתם וגורלם מסיני, ע"כ.

ובפסיקתא רבתי (פרשה כ"א פיסקא דעשרת הדברות) תניא בתחילה הלך לו הקב"ה אצל בני עשיו אמר להם מקבלים אתם את התורה כו', אמרו לו כו' אין יכולים לקבל את התורה, הלך אצל בני עמון כו' אין

לו אצל ישראל, אמרו לו נעשה ונשמע כו'. עלי עשור - עלינו לקבל את המצוות, עשרת הדברות. עלי נבל - עלינו להתנבל עליה בימי השמד, ע"כ. ומבואר בזה שמה מחוייבים למסור נפש בשעת השמד הוא פרט בעצם הקבלה. וביאור הדברים שקבלת מצוות בלא קבלת מסירות נפש חסר בה בעצם הקבלה, כי הקבלה צריכה להיות בלי שום שיור ואם לא מקבלים על עצמם למסור נפש נמצא שיש כאן שיור בקבלה, שגופם קודם לתורה והמצוות ואין זו קבלת תורה ומצוות, ורק ע"י שקבלו למסור נפשם דהיינו שכל מהותם משועבד לתורה ומצוות היא קבלתם קבלה. ומצד עצם הדבר הרי היה חיוב למסור נפש על כל המצוות אלא דילפינן מוחי בהם דא"צ למסור נפש על המצוות זולת ג' עבירות חמורות או בשעת השמד.

בטעם אכילת מאכלי חלב

כתב במ"ב (סי' תצ"ד סקי"ב) בשם גדול אחד דיתן טעם למנהג אכילת מאכלי חלב בחג השבועות כי בעת דעמדו על הר סיני וקבלו התורה וירדו מן ההר לביתם לא מצאו מה לאכול תיכף כ"א מאכלי חלב כי לבשר צריך הכנה רבה לשחוט בסכין בדוק כאשר צוה ה' כו' ולבשל בכלים חדשים כו' ע"כ בחרו להם לפי שעה מאכלי חלב ואנו עושין זכר לזה. ע"כ. וצ"ב איזה נתינת טעם הוא הלא אין כאן אלא דבר שנולד מכורח המציאות שלא היה להם מה לאכול זולת מאכלי חלב ומה טעם לעשות לזה זכרון בקביעת מנהג לאכול מאכלי חלב [ואילו לטעם שכתב הרמ"א כדי להצריך ב' לחמים ניהא וכ"ש לטעם שכתב המג"א דדם נעקר ונעשה חלב ע"ש]. וי"ל דיש בזה רמז וזכר לשבחן של ישראל שמיד ברגע אחד עם שלם הניח כל מה שהכין למאכלו ולא אכל אלא מאכלי חלב, והוא לימוד לכל אדם שכאשר מתעורר לאיזה דבר שצריך לתקן או להתחזק ופעמים שנראה לו קשה מאד לעשות מהפכה ילמד מכלל ישראל שעשו מהפכה בכל חייהם ברגע אחד.

”צבי ואתרעי בן ומסר לן אורייתא”

קבלת התורה במשנת רבינו הגדול מרנא הדרכי שמואל זיע”א

שו”ת מיוחד עם ראש ישיבת ”מעלות התורה” ורבה של שכונת ”קרית יובל” הגאון הגדול רבי צבי וידר שליט”א תלמידו חביבו ונאמנו הקרוב של רבינו הגדול זצוק”ל, לקבל זיקוקין דנורא דנפקי בלחישותא מכבשוננו הגדול של עמוד הא”ש מן צוק”ל להבעיר הלבבות ברשפי אש האהבה בתענוגים בקבלת תורת קל חי מסיני

מבוא בגמ' בשבת שאסור להקיז דם בערב שבועות, כי יצא שם ששמו טבח אם עם ישראל לא יקבלו את התורה. כל שנה הזמנים מתחדשים, וכמו שכתוב בנפש החיים שאם יהיה רגע א' פנוי מתורה העולם חוזר לתוהו ובוהו, ובאותו יום של ערב שבועות עמד על כף המאזניים האם ישראל יקבלו את התורה או לאו ויחזור העולם לתוהו ובוהו, וכל שנה מתחדש המצב הזה.

במה חובת בן תורה להיזהר בימים נשגבים אלו?

”ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני”, להגיע למדבר סיני רק אם הוא מסייע את עצמו מרפידים, לצאת מרפיון ידים, כל אדם שחי במצב של רפיון ידים זה לא חיים, תמיד הוא מחכה לתחנה הבאה של החיים - מבחור ביש”ק ליש”ג לנשואים וכו', צריך להיות ”וחי בהם” לחזק ידיו להיות גבור חיל בתורה, להסיע עצמו מרפידים.

צריך תמיד להתחזק בזה שיהיו בעיניך כחדשים, לא להיכנס למהלך של מלומדה, שכן השגרה, תמיד להיות במהלך של התחדשות.

רבינו רה”י זיע”א היה אומר שבימים האלו מר”ח סיון תמיד הרגישו את ה”אם לא עכשיו אימתי”, הימים האחרונים של ההכנה לקראת מתן תורה, הלל היה אומר שתמיד אדם צריך להרגיש ש”אם לא עכשיו אימתי”, אך יש ימים שזה צועק עד לב השמים אם לא עכשיו אימתי, בשבוע האחרון שעם ישראל הגיעו להר סיני. פעם הרגישו את זה, חיו בזה, אם לא עכשיו, זה

השגה, אך ודאי שלמד עד כלות כל הכוחות, ואם היה שייך יותר תמיד היה לומד יותר, אלא שלפי גודל הימים כך הכוחות שהאדם מקבל, ובימים גדולים אלו יש יותר כוחות לאדם.

מה מהות ימי ספירת העומר בהכנה לקבלת התורה?

רבינו מרן רה”י זיע”א תמיד היה שגור על לשונו ”כי קרוב אליך הדבר מאוד” לא כתוב קל מאוד, וכי למה שהיה קל לפי גודל הדבר המושג כך צריך להיות המאמץ וההשתדלות להשיגו. ולפי גודל יקרת התורה, הדבר הגדול והנשגב ביותר שיש לנו צריך הכנה רבתי של כל ימי הספירה.

בחז”ל אמרו לנו שצריך מ”ח קנייני תורה כדי להשיג את התורה, כזה דבר גדול צריך כ”כ להתאמץ בשבילו.

מה היסוד עליו נדרש בן תורה לעבוד בימים הקרובים לקראת האי יומא?

”ביום הזה באו מדבר סיני”, תחילת ביאתם של עם ישראל להר סיני חז”ל מלמדים אותנו שא’ מהיסודות הגדולים כהכנה לקבלת התורה הוא ’היום הזה’ - כל יום יהיו בעיניך כחדשים, כאילו היום נתנו.

ההתחדשות כל יום כאילו נתנו מסיני להפקיע את המלומדה, לא ללמוד כי כולם לומדים, כי כך המהלך, אלא ’היום הזה’ - כאילו היום נתנו מסיני, כי זה תורת ד’ מפיו דעת ותבונה, הדברים שמחים כנתינים מסיני.

מה מעלת וסגולת שלושת ימי הגבלה?

כל ההכנה של שלושת ימי הגבלה, מובא ב’מעשה רב’ שרבינו הגר”א מאחרי חג הפסח היה לומד בפרישות גדולה לקראת חג מתן תורתנו.

רבינו זיע”א היה אומר, בתורה של הגר”א כל השנה אין לנו שום

לפתוח את הגמ' עם כל העולם הזה בראש, לפחות כשהוא יושב מול הגמ' להתנתק מהעולם הזה, להיות ממלכת כהנים וגוי קדוש, לא להיות מעם הארץ ללמוד עם כל הארציות, אלא לדעת שבחר בנו מכל העמים, שאנחנו מובדלים מכל עמי הארץ.

כל אדם תלוי בחוט השערה, יכול להיות או 'רב יוסף' או יוסף דאיכא בשוקא, לא מדברים על השווקים והרחובות שלהם, על השווקים והרחובות שלנו. צריך להיות מהיחידים רבנן לדעת את כל חלקי התורה, הש"ס, לשאוף להיות תלמידי חכמים לדעת את כל התורה, בכל חלקי התורה להעמיק בעיון התורה.

כל אחד צריך לעשות צעד קטן לצאת מהמלומדה, לא מדובר על אלו שמונה להם בראש שהם לא יכולים יותר, שזה ודאי מחשבה פסולה. תמיד אפשר להוסיף לשאוף, לגדול, להתחדש ולהוסיף.

וגוי קדוש "קדושים תהיו", לכל הפחות כשנגשים לתורה לא

תורה?

גדולי ישראל בכל הדורות לא בדוקא היו מבעלי הכשרונות העילויים הגדולים, הכל תלוי בעמל ויגיעה של האדם, התורה נתנה במדבר, כתר תורה מונח בקרן זוית כל הרוצה יבוא ויטול, זה לא תלוי בזכות אבות ולא בכשרונות, כמה שאדם מוסר את עצמו לתורה כך הוא זוכה לכתרה של תורה, כמה שיותר עמל ויגע בתורה כך הוא יותר משיג בתורה.

מה היא ההדרכה השווה לכל נפש להתרחק מהמפסידים לכתר תורה

אתם תהיו לי ממלכת כהנים

הימים האחרונים שאפשר לנצל, לא 'ליפול' לחג השבועות.

לגבי כתיבת חידושי תורה, אלו חידושים ראויים לעלות עלי גיליון?

חידושים זה לאו דוקא מערכות גדולות, כל בירור שהתברר לו יותר בהבנת הפשט זה עיקר החידושי תורה כמבואר מהגר"ח וואלז'ין, גם אברכים ואנשים מבוגרים.

רה"י זצוק"ל היה מספר על מרן הגאון ר' איסר זלמן זצוק"ל שבזיקנותו התחיל מחדש בלימוד קדשים ומזה 'צא אבן האזל' על קדשים.

מי הוא הזוכה לכתרה של

בית המדרש "יוצאי ישיבת פוניבז'"
"אהל תמר"

ע"ש האשה הצדקנית מרת פרידא-תמר לוי ע"ה אשת הר"ר יוסף לוי זצ"ל
בראשות מורנו הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א
רח"ו יונה הנביא 2, בני ברק

בס"ד

דרשת סיום החג

הננו להודיע

כי דרשה בעניני החג וסיום החג

מפי רבינו מרן הגאב"ד

הגאון רבי

מרדכי גרוס

שליט"א

תתקיים אי"ה ביום חג השבועות

לעת ערב בשעה 7.45

מנחה של יו"ט בשעה 7.20 בעטרת הינדא

מעריב מוצאי יו"ט בשעה 8.32

בברכת חג שמח

הגבאים

מתארגנת קבוצה

ילידים/נערים המוגדרים עם ASD

בצורה שתהיה ברמה רוחנית ולימודית גבוהה המתאים לבני תורה,

בטיפול מקצועי ברמה גבוהה בליווי 'סולם', בהדרכת רבותינו גדולי התורה שליט"א

המעוניין, או שיש לו מה להוסיף,

נא לפנות למייל btbsh20@gmail.com

כמובן שמובטח חסיון מלא

חזון חזון בני חביבי דמ

היכל ישיבת כנסת יצחק חדרה

היכל ישיבת אבי עזרי

היכל ישיבת מעלות התורה

יב עמנו
הקדוש ברוך
ששנה זו יציל
ולומדיה יציל העולם

השיבת חזון מצערא דילהון ועסקין בחדוּתא דילי

היכל ישיבת בית אשר

היכל ישיבת גרודנא

היכל ישיבת פוניבז'

היכל ישיבת חברון החדשה

היכל ישיבת באר מרדכי

היכל ישיבת היכל יוסף שלום

לרבותינו הגדולים מרנן ורבנן מוסרי התורה מנחילי המסורה שליט"א,
לראשי הישיבות הק' שליט"א, לכ"ק האדמו"רים שליט"א,
מריצי התורה והיראה שליט"א, אברכי הכוללים, בני העליה תלמידי הישיבות הק', ולרבני הוועדה
הרוחנית, למורי ההוראה יושבי על מדין, כלל העוסקים בצרכי ציבור באמונה, וכל עמך בית ישראל

נשגור את ברכת החג

ושנזכה לקבלת התורה באהבה ובשמחה ולביטול כל הגזירות ולהוושע במהרה בתשועת עולמים

המבחר

"ביום הזה באו מדבר סיני"

שיחה מרוממת במעונו של ראש ישיבת "בית אשר"
הגאון הגדול רבי חנוך הכהן ארנטרוב שליט"א

לצד ההסתכלות וההשקפה הראויה לימינו כאשר יהוה הסער, וניצבת החרב הרוחנית באיומים קשים וכבדים על מעמדם של לומדי התורה ונסיונות לזנב ולעקור את הכל בנחשלים באופן מיידי ובכל חומת הדת והיהדות ומעמידי ומקיימי העולם וכל קומות וחיי ציבור היראים בארץ הקודש, דרך גזירות ורדיפת התורה, אשר מובטחנו שהיא לא תצלח. וכבר נאמר הנה ימים באים נאם ד' אלוקים והשליחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמע את דברי ד' והכל חפצים ליראה שמך וצמאים לשמוע את דבר ד' ברמה. השקפת התורה על דרך האמת בדעה ברורה וצלולה.

לשם כך, מעלים אנו עלי גיליון את הדברים המיוחדים שהתלבנו במעונו של ראש הישיבה שליט"א

רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא אמר אי לא האי יומא דקא גרים פמה יוסף איפא בשוקא (פסחים סח:) ופירש"י "אי לאו האי יומא" - שלמדתי תורה ונתרוממתי הרי אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף ומה ביני לבינם

עומדים אנו אך ימים ספורים קודם יום חגם ושמחת ליבם של תופשי התורה, ולכבודם של עמלי התורה בטהרה, זכינו ללקט כעמיר גורנה פירורים משולחן גבוה בשיחת הכנה מרוממת ויחודית בצילו של ראש ישיבת "בית אשר" הגאון רבי חנוך הכהן ארנטרוב שליט"א מגדולי מרביצי התורה והיראה בדורנו, אשר מעמיד תלמידים רבות בשנים בקרן תורה ויראה טהורה.

בתוך הדברים קיבלנו עוד עומק והבנה בצורת ההכנה ליום הגדול,

בואו ונחשב חשבוננו של עולם הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה תבנה ותכונן אם אתה עושה כן תבנה בעולם הזה ותכונן לעולם הבא עיר סיחון אם משים אדם עצמו כעיר זה שמהלך אחר סיחה נאה מה כתיב אחריו כי אש יצאה מחשבון וגו' תצא אש ממחשבין ותאכל את שאינן מחשבין ולהבה מקרית סיחון מקרית צדיקים שנקראו שיחין אכלה ער מואב זה המהלך אחר יצרו כעיר זה שמהלך אחר סיחה נאה" (בבא בתרא ע"ח:)

הגמרא אומרת מהי הצורה להתמודד עם היצר הרע, זה לחשב את השכר מצווה. ידועים דברי הרב דסלר על מאמר חז"ל "יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה" שהביאור בזה הוא כפשוטו ששעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, היא יפה מכל חיי העולם הזה של כל הבריאה כולה מיום בריאת העולם. וקורת רוח זה עוד לפני שנכנסים לעולם הבא, זה

זה הפוך. הימים הללו הם ימים מסוגלים מצד עצמם מצד מעלתם וסגולתם, ואנחנו מתחברים למטרה שהקב"ה הביא לנו את הימים הללו. בהבנה זו אנו מתחברים לנקודה הפנימית שזה העומק של חג השבועות. כל המועדים הם ביחס אלינו מעגל השנה שבו הקב"ה מיטיב לנו לטוב לנו כל הימים.

לחשב את השכר מצווה

מכוח נקודה זו נעמיק בהבנה נוספת. מהי רוחניות? הייתי פעם בקרב קבוצת אנשים חילוניים, הם הצביעו בפני על אחד מבני חבורתם ואמרו: "כבוד הרב איש זה הוא רוחני, הוא בכל יום מגן ושר על גיטרה..." על כגון דא התבטא מרן ר' יוחס ממיר שרוחניות זה גם סוג של תאוה.

כתוב בגמרא "על כן יאמרו המושלים וגו' המושלים אלו המושלים ביצרם בואו חשבון

בנימין סופר

כלל עולם התורה מתכונן בדחילו ורחימו לקראת היום הגדול והנכסף. כאשר לא מתכוננים בצורה הנכונה ובאים ליום הגדול לומדים ומקיימים את מצוות היום, אך קבלת התורה ממנו והלאה, מהי איפוא הדרך הכבושה בפני עמלי התורה בהכנה הנדרשת לפום דרגתם?

יסוד מרכזי בכל עבודת ההכנה הנצרכת נכתב בספר החינוך במצווה צ"ה: "דע בני, כי כל אשר יגיע אצל השם בעשות בני אדם כל מצותיו איננו רק שחפץ השם להיטיב לנו, ובהיות האדם מוכשר ומוכן בעשיית אותן מצות לקבל הטובה - אז ייטיב אליו השם". ראשית חובת האדם לחדד לעצמו את המשמעות הפנימית של הימים הללו. ואבאר. אנחנו לא חיים כמו תרבות הגויים שיש ימים מוסכמים אותם מייחדים לחיזוק בדבר מסויים וכדומה, אנחנו יודעים שאצלינו

מדובר באישה שמאמינה בערך התורה ובשכרה בעולם הבא, אבל היא מרגישה שאין בזה עולם הזה, היא מרגישה בכל עת הקרבה למען התורה, ושהיא מוותרת על העולם הזה. היא אינה מבינה שזה העולם הזה, התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא בזה העולם. כלשונו הטהורה של המסילת ישרים.

כתוב כאן מהו הגדר של "עם הארץ" זהו אדם שהתורה לא ממלאת בו את צורכי העולם הזה, העם התרבות שבו מחוברת לארץ. כמו שכתוב על הפסוק וסורי בארץ יכתבו, ואמר הסבא מסלבודקא הסר מדרך התורה שם מקומו אצל הארציים הגשמיים. אדם זה מקיים מצוות, אבל הם אינם מחיים אותו וממלאים את ישותו.

לא ייחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה

וכך אפשר להגיע לדבריו הידועים של האור החיים הקדוש, אם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טיב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא ייחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה.

מדוע זה מחייב זה את זה, וכי כיון שהוא מרגיש במתיקות מיד מחשיב הוא כסף וזהב למאומה? והתשובה היא שאכן אם אדם חווה את מתיקות ועריבות התורה שהיא מתוקה. ממילא נפשו מתמלאית ואין בה את החסר המבקש את כסף וזהב, כך שגם אם יהיה לו כסף וזהב שערך רב ביותר, אך בעיניו ממילא לא ייחשבו הם למאומה. הוא לא יצטרך להתגבר על עצמו ולא להחשיבם אלא ערכם מתמוסס מאליהם בעיניו.

נקודה זו ראינו אצל רבינו הגדול מרן ראש הישיבה רבי אשר זצוק"ל שאמרו במליצה שהוא אינו ניהן בגינוני ענווה, לא שהיה לו ניסיון של כבוד ותאוות עולם הזה, אלא הוא הגיע לדרגה שהוא היה מופקע מההנאות הללו לחלוטין, האו היה כולו מלא וגדוש בתורה בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו בדרגה הגבוהה, בחיבור הגבוה שנפשו היתה מלאה מזה, ולא נותר מקום פנוי להנאות מדומות של העולם הזה.

חובת האדם היא להכין את עצמו בבינת הלב בנקודה זו, להתחבר לפנימיות קבלת התורה וכך נזכה לקבלה מרצון.

השורש והפתח לתרבות אנשים חטאים

שח באוזני המשגיח הגה"צ רבי חזקיהו קצבורג שליט"א על אסיפה שהתאספו מדענים ואנשי אקדמיה שונים בנסיונם לקדם את חקיקת גזירת הגיוס, והם הגיעו

מרצון.

כלומר, הנקודה היא במקבל, כיצד אתה מקבל את העול הזה, קבלת התורה היא איננה הסכמה בדעת לקבל את עול התורה ולעשות את כל מה שהתורה מצווה בחיצוניות. אלא האו צריך לשנות את עצמו ואת עולמו הפנימי, עליו בראש ובראשונה להיות מקבל.

נשווה בנפשנו את תחושת האדם המתארח בצל קורת חברו שאינו מקבלו ברצון אלא מתוך הכרח, חסר בעצם הקבלה, לא זהו קבלת האורח הרצויה, והאורח מסתלק במהרה.

בכל שנה האדם נהיה יותר חפצא של מקבל תורה, האדם הזוכה באמת לקבל תורה, התורה

נמסכת בעצמותיו, הוא כולו מקבל את התורה בקרבו, חוויותיו וריגושיו משתנים, ובכל שנה ושנה יש לידה נוספת בזה. השינוי הוא בקבלת התורה, לא במתן התורה.

הסר מדרך התורה שם מקומו אצל הארציים הגשמיים

השו"ע באבן העזר סימן ד' פסק את דברי הגמרא בפסחים שאסור לישא בת עם הארץ, ועל זה אמר הכתוב ארור שוכב עם בהמה. ומביא הט"ז שם את דברי רש"י שמפרש בבת עם הארץ שהיא אינה יודעת היא חיך ואורך ימך. ומבאר הט"ז את דבריו שמדובר באישה שידעת שעל תורה יש עולם הבא, אבל לא עולם הזה!

הכוונה על המשב הנושב בחוץ, כמו הריח שיוצא מחנות הבשם. ועניית ברוך הוא וברוך שמו אחד הוא יותר מכל קורת רוח זה.

קבלה מרצון

תצא אש ממחשבין ותאכל את שאינם מחשבין. אם אדם משים עצמו כעיר שמהלך אחר סיחה נאה, אדם יכול להתחבר לחיצוניות של המועד, לתחושות וריגושים חיצוניים, הוא מהלך אחר סיחה נאה. האדם נתבע להתבונן מה השורש והמטרה בכל הדברים החיצוניים ולהגיע לפנימיות.

נקודה שחוזרת על עצמה בשיחותיו של רבינו הגדול מרנא הדרכי שמואל על חג השבועות, בכך שבועות זהו יום הלידה של כלל ישראל ובכל שנה מתעוררת מחדש לידת עמ".

ואתמהה? מה שייך חזרה של לידה, הם כבר נולדו, ואין זה דומה להשפעת שאר המועדים כמו יציאת מצרים השייכת ביציאה מהמצרים בכל שנה ושנה מהטומאה הקיימת.

ונבאר עפ"י מעשה שמסופר על מרן הגרי"מ פיינשטיין זצוק"ל שלמד בבחרותו אצל מרן החפץ חיים בראדין, והיתה מונפת עליו חרב גיוס לצבא, בצר לו הוא פנה למורו ורבו מרנא החפץ חיים זיע"א והוא אמר לו "המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ".

אמר לו הגרי"מ זצ"ל "הרבה עשו כן ולא עלתה בידם", ענהו מרנא החפץ חיים "קבלה

חז"ל שאפילו ריקנין שבישראל מלאים מצוות כרימון. וקשה מה נפשך הם ריקנין או מלאים?

והוא הסביר על זה את היסוד הבא, המאפיין של רימון שהגרעינים שבתוכו אינם מחוברים אליו, בניגוד קל הוא מתרוקן. האדם יכול לקיים הרבה מצוות, ואפילו ללמוד תורה, אבל זה לא נהיה חלק ממנו. כך שכל מה שהוא למד זה עומד לידו כמעמסה, ואינו נטבע בדמו ובנימי נפשו.

אדם יכול להבין ולקיים מצוות ולדעת שהוא חייב לקיים, אך הוא אינו מבין ומפנים בקרבו את היחס הנכון, למי ולמה הוא מחוייב. הוא מקיים מקופיא בלי חיבור לבורא למצווה, אלא מתוך מחוייבות כמו עוד מחוייבויות שונות בסדר יומו.

קודשא בריך הוא וארייתא וישראל חד הוא - בתנאי שהחיבור קיים, כשלא מנתקים את התורה מנותנה. על זה נאמר "מאסת את דבר ד'", לא כתוב שיש חיסרון בקיום המצוות.

בדבר ד' אין סוף וחקר

אחר כל זאת, הבה ונתבונן נא בדבריו החריפים של מרנא החזו"א זללה"ה.

אם קיום תורה ומצוות אצל האדם הם עניין של מחוייבויות הנובעות מדפוסי פעולה הנהוגים בקרב קבוצה אליה הוא משתייך, יש מקום להתנער מקיצוניות, ולהגדיר דרגא מסוימת כקיצוניות. כיון שאת משמעות תוכן מצוותיו יכול הוא לקיים גם בקיום

שמלכתחילה כוונתם לרע, וכל לימודם ופועלם הוא על מנת לקנטר, בשופטני אלו לא עסקינן, ואין טעם בכל ימות השנה ובמיוחד בערב היום המיוחד בשנה בו נהיינו לעם נבחר, להתעסק ברוע הצרוף של אותם רשעים.

ברור לכל כי התורה הקדושה "למיימינים בה סמא דחיי ולמשמאלים בה סמא דמותא", צוררי ישראל בכל הדורות גם לא מקרב ישראל ידעו להשתמש ולסלף את דברי תורתנו הקדושה ולעשות בה פלסתר, שיטה זו לא הומצאה מקרוב, וקיימת היא מימות עולם. משעה שניתנה תורה לישראל וירדה שנהא לעולם, ויחד עם זה שנאת עמי הארץ לתלמידי חכמים.

כפלח הרימון רקתך

גם בזה תשובתנו מיוסדת על אותו היסוד, אך נראה להתמקד במוסר נוקב, שלמרבה הכאב לא זכינו לשמוע קול ענות גבורה בשער בת רבים בנושא חשוב וגורלי זה, הנוגע במיוחד בדורנו אנו.

כתוב בנביא על שאל המלך שאין לנו השגה בצדקותו, ובכל זאת הוא עבר על ציווי ד'. גם לאחר שעבר על דבר ד' הוא לא הבין מה התביעה ממנו, וכמענה משיב לו שמואל "מאסת את דבר ד'".

מפרשה זו אנו מתעוררים ללמוד מוסר השכל נוקב עד עמקי השיטין.

מרנא החזו"א כותב באגרותיו בגנות הבינוניות, שבלי שאיפה לקיצוניות אין התחלה, ויש אנשים שרוצים לשמור תורה ומצוות אבל עם זאת לחיות בבינוניות, ועליהם מתבטא מרן זי"ע במילים חריפות ומזעזעות: "ואין ביניהם לרשעים גמורים ולא כלום".

מילים אלו מתמיהים בחריפותם, וטעונים הסבר.

מרן הגר"ד פוברסקי אמר פעם על מאמה"כ "כפלח הרימון רקתך" וכו', ודרשו

למסקנא כיצד לחדור לציבור החרדי, דרך ציבור מסויים חסרי סיפוק תעסוקתי שחסר להם בהנאה הם לא מרגישים טוב עם עצמם. יחברו אותם לנהנתנות וייצרו להם זאת ודרך זה יחברו אותם לכל מה שצריך, ויגייסו בהם בחורים.

השורש והיסוד הוא כנ"ל האדם שאינו מחובר למשמעות הפנימית של קבלת התורה, ואינו מבין אל נכון, ומתחבר בנימי נפשו להיות כלי מוכן לקבל את התורה בכל חלקי גופו ונפשו, חסר הוא בקבלת התורה, וזהו השורש והפתח לתרבות אנשים חטאים חלילה.

קודשא בריך הוא וארייתא וישראל חד הוא - בתנאי שהחיבור קיים

נבקש לגעת בנקודה כואבת ומדממת, כידיע חיים אנו בתקופת חבלי משיח בה קטיגוריא בתלמידי חכמים. לצערינו אנו עדים לתופעה מחרידה מתוך שולי המחנה של רודפים וצוררים לעולם התורה שצמחו דווקא במפתיע בתוך עולמה של תורה, לעיתים גדלו הם בהיכלי הישיבות הקדושות ביותר, ומשם יצאו הם קוצים וברקנים, ומהם המשטינים והמסיתים הגדולים ביותר. "מכם ובכם".

כיצד ניתן להבטיח את מקומנו, אנו שואלים ברעד ובהיסוס מה, מה הבטחון והערובה לאדם שהוא עצמו לא יהא כזה בסופו, מהי סיסמת ההגנה להשאר יהודי כשר וישר?

ראש הישיבה שליט"א מחשב את מילותיו, ומבקש להקדים בדברי פתיחה קצרים.

לא עסקינן בשופטני

יש לדעת ולזכור, שישנם אנשים

תלתין יומין מהדר ליה תלמודיה ותלי וקאי בעיברא דדשא ואמר חדאי נפשאי חדאי נפשאי לך קראי לך תנאי" ומקשה הגמרא איני והא"ר אלעזר אילמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ, כלומר שיגיד לעצמו חדאי נפשאי שאלמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ הוא מקיים את כל העולם, מדוע הוא משמח את עצמו בהנאת עצמו.

ומתרתא הגמרא: "מעיקרא כי עביד איניש אדעתא דנפשיה קא עביד".

כלומר, המנוע המפעיל את האדם בצורה הטובה ביותר היא הנאת עצמו, יש רגש ויש שכל, עפ"י שכל האדם אמור לשמוח מקיום כל העולם בזכותו. אבל הרגש אמור לשמוח מהנאת עצמו לך קראי לך תנאי, כך טבע הרגש המפעיל את האדם מעיקרא. וכך בכל חודש העמיד רב ששת לעצמו את החיבור לתורה.

ביום הזה אנו מראים לעצמינו ובנפשותינו את החיבור האמיתי לתורה. לקבלת התורה. נראה להמליץ על זה את מאמה"כ "הזורעים בדמעה ברינה יקצורו" מי שמרגיש כל הזמן הקרבה וזריעה, הוא בדמעה. ומי שמרגיש קצירה הוא ברינה. וזהו המשך הפסוק - מי הוא הלך ילך ובכחה? נושא משך הזרע. ומי הוא בוא יבוא ברינה? נושא אלומותיו.

את הרגשות הללו צריך לשנן לעצמינו ולהתחבר לרגש הפנימי הטמון בקרב כל יהודי, ובכך נזכה כאמור לקבלת התורה כראוי.

את דבריו מסיים ראש הישיבה שליט"א בנימת כאב, "הדברים הללו צריכים להיות יסודיים ומוטמעים בקרב בני הנוער במיוחד בדורנו המוקף בפרסום וברשמים חיצוניים שנועדו לגרות ולמלא בתאוות ריקניות. היכולת להתמודד עם זה, הוא אך ורק בחיבור אמיתי לפנימיות כאמור".

הרוצה להיזהר ולשמר עצמו, עליו לבדוק את השורש והיסוד האם הבנותיו תקינות הם, האם הוא מחובר לנותן התורה או לא, ובחיזוק זה נשמר את עצמו ודורותינו.

נוח ומקובל לישראל יום שניתנה בו תורה

לאור היסודות העצומים הללו כיצד ביד האדם למלא את עצמו בשמחה וקבלת התורה?

דבר ראשון צריך להבין ולהפנים, השינוי והנושא הוא אנחנו עצמינו. להלכה עני נקרא מי שאין לו מאתיים זוז, ומקשים על דברי הגמרא שבעני זה כאשר אין לו מאתיים זוז הוא יכול לקבל אפילו אלף זוז, ואם יש לו קצת מעבר למאתיים זוז הוא כבר אינו עני, היכן הצדק בזה.

הנקודה היא שעני זה לא מי שאין לו ממון בלבד, אלא מי שאינו מתמודד עם חסרון הממון, מי שאין לו מאתיים זוז הוא במצב של עניות.

ועל זה נאמר איזהו עשיר השמח בחלקו, עשירות ועניות זה במהות של האדם.

בחג השבועות האדם צריך להתבונן שהוא נמצא ביום שבאמת הפנימית שלו הוא מייחל ליום זה, והוא מאושר ושמח כאן בזה העולם בקבלת יום זה, ומה שהוא מחפש כל ימיו ושואף בתאוותיו זה יום זה.

לך קראי לך תנאי

הכל מודים בעצרת דבעינן לכם (פסחים ס"ח:). ופרש"י להראות שנוח ומקובל לישראל יום שניתנה בו תורה. בהמשך מספרת הגמרא: "רב ששת כל

חלקי ומועט, בכך הוא כבר תרם את חלקו והשתייכותו לקבוצת המלומדה. התרבות שלו היא אותה תרבות גם אם הוא לא מקיים הכל עד הסוף.

אבל אם הוא מחובר לבו"ת, לא שייכת דרגא המוגדרת כקיצונית, בדבר ד' אין סוף וחקר. יש תורה ואת כל מצוותיה וגדריה, אין בזה סוף וקץ ואין קיצוניות.

על כך התבטא מרן הגרי"ז הלוי זללה"ה בגנות המזרחי, באמרו שהם אינם מאמינים בתורה מן השמים. כיוון שאצלם גם קיום התורה ומצוותיה הם קיום מחוייבויות ותו לא. ואם זהו היחס הרי הם מנותקים מנותן התורה. אלא תרבות ופולקלור יהודי בלבד. כתוב בטעם סדר פרשיות קריאת שמע, לעולם יקבל אדם עליו עול מלכות ואח"כ עול מצוות, מדוע הסדר משנה כ"כ, העיקר שבסופו של דבר מקבל הוא את שניהם עליו? והענין הוא אחד, עול זה מסגרת, כמו העול שע"ג הבהמה. חובת האדם היא שהעול מצוות שלו יבוא מתוך עול מלכות. או אז עול המצוות מתקיים אצלו בצורה שונה.

סחור סחור אמרינן לנזירא

יסוד מוסד זה משליך במישרין על כל סדרי העדיפויות ודפוסי פעולות האדם. ואם יורשה לי לומר שזוהי נקודת שורש הקלקול הטמון בחביון תופעת "מכם ובכם". השורש נעוץ בחוסר ההבנה הבסיסי בקיום וקבלת עול תורה ומצוות. ובכך סחור סחור אמרינן לנזירא לכרמא לא תקרב.

עם רבינו הגדול מרן ראש הישיבה זצוק"ל

לע"נ הרה"ג רבי ישראל אליקים בין הרב יצחק צ"ל

אכילת מאכלי חלב בחג השבועות

מי שמתענג בארוחה חלבית אינו צריך לאכול דווקא בשר.
לכל אחד מהמנהגים יש שאלה לגבי זמני ההמתנה בין בשר לחלב וכן להיפך בין בשר לחלב. יש הנדרשים לזמן המותר שתיה של קפה עם חלב במשך לימוד הלילה, וזה לאחר סעודת החג בשרית, או לזמן ההמתנה הנצרך לאחר אכילת גבינות בקידוש הבוקר לסעודת החג הבשרית.

דין המתנה לחלב לאחר בשר

כמה זמן צריך להמתין והאם יש הבדל בין סוגי המאכלים השונים [כגון בשר, עוף, מרק].
מצינו בשו"ע [יו"ד סימן פ"ט א'] אכל בשר אפילו של חיה ועוף לא יאכל גבינה אחריו עד שישהה שש שעות וכו': הגה: ויש אומרים דאין צריכין להמתין שש שעות רק מיד אם סלק ובירך ברכת המזון מותר על ידי קנוח והדחה וכו' המנהג הפשוט במדינות אלו להמתין אחר אכילת הבשר שעה אחת ואוכלין אחר כך גבינה וכו' ויש מדקדקים להמתין שש שעות אחר אכילת בשר לגבינה וכן נכון לעשות. וכתב השו"ע [סעיף ג'] אכל תבשיל של בשר מותר לאכול אחריו תבשיל של גבינה והנטיילה ביניהם אינה אלא וכו' הגה: ושומן של בשר דינו כבשר עצמו (וכו' ונהגו עכשיו להחמיר שלא לאכול גבינה אחר תבשיל בשר כמו אחר בשר עצמו ואין לשנות ולפרוץ גדר וכו' מיהו אם אין בשר בתבשיל רק שנתבשל בקדירה של בשר מותר לאכול אחריו גבינה וכו'.

ומצינו בפרי חדש [שם ס"ק ו'] וז"ל "ולענין דינא נקטינן כדברי המחבר שלא לאכול גבינה אחר בשר עד שישהה שש שעות, ומיהו לאו דוקא שש שעות כגון בחורף שהימים קצרים כל שאכל בשר בשחר מותר לאכול גבינה בסעודת הצהרים וכן אם אכל בשר בחצי היום מותר לאכול גבינה בערבית אע"ג דליכא בין אכילה לאכילה אלא כמו ד' שעות בקירוב וזה דבר מוסכם לכ"ע וכו' דהא לשון הגמרא הוי בהא סעודתא הוא דלא אכילנא לסעודתא אחריתא אכילנא, משמע דמסעודה לסעודה ש"ד ולא קמפליג בין ימים קצרים לימים ארוכים אלא משמע כדכתיב. ומיהו בסעודה אחת מעיקר

ומצינו שיאכל בשר וגבינה יחד. והיוצא להלכה שחתיכות פת שנשתירו מארוחה חלבית אין לאוכלם עם ארוחה בשרית ולהיפך. אבל פת הגדולה שהיא עומדת בין למאכלי חלב בין למאכלי בשר, ונזהרו בה שלא תיגע בגבינה, אין לחוש שמא נגעה בה הגבינה או הבשר. והיינו גם כאשר הלחם היה גלוי על השולחן, שישנו חשש שנדבק משיירי המאכל בו. אך אם היה עטוף בשקית ניילון ונזהר לקחת רק מה שצריך לאכול בידיים נקיות, הרי שמה שנותר בשקית בוודאי מותר לאכול בארוחה אחרת וכמו כן פת שלימה שנותרה בשלחן.

המנ"ב [סימן תצ"ד ס"ק ט"ו] כתב: לכן נהגו לאפות לחם אחד עם חמאה, דאז בוודאי יצטרך להביא לחם אחר לאכול עם בשר ע"כ ולכאורה משמעות דבריו שזה עיקר המנהג שאוכלים בסעודה אחת חלב ואחר כל בשר. וזה ענין אכילת שתי לחם [זכר לשתי הלחם] ועוד מצינו שלא חיישנן שמא יאכל מלחם אחד חלב ובשר. וזה כפי שכתבנו שגם אם היה על השולחן בסעודה חלבית לחם שהיה שמור ממאכלי החלב, מעיקר הדין מותר לאכול בסעודת בשר. על כן עושים לחם עם חמאה שיצטרך להביא שתי לחם על שולחן הסעודה. אלא שלמעשה אני לא שמעתי שיש מי שנוהג כך למעשה כיום, ולא ברירא לי אמאי.

קיימים מנהגים שונים על המועד בו אוכלים את מאכלי החלב. ישנם האוכלים מאכלי חלב בסעודת ליל החג. ונפוץ מאד המנהג שאוכלים סעודת מאכלי חלב בקידוש בבוקר לאחר התפילה, ולאחר שינה קצרה בסעודת החג, הם מקיימים את מצוות שמחת החג בבשר ובין. ולרמ"א שהבאנו לעיל מצינו שמדובר בסעודה אחת שאכלו בה חלב ולאחר מכן בשר. כאשר בשביל הבשר היו מביאים לחם אחר, ויצא שהביאו אותה ארוחה שני לחם וזה זכר לשתי הלחם שהקריבו בשבועות בבית המקדש. לפי הטעמים האחרים שהבאנו לעיל אין חשיבות כלל מתי אוכלים את מאכלי החלב. היום הרבה נוהגים לאכול ארוחה אחת של בשר וארוחה אחת של חלב (ולא באותה ארוחה). יש המקפידים לאכול בשר דווקא ביום מצד השמחה, שאין שמחה אלא בבשר ויין, אבל

לקראת חג מתן תורתנו, אנו מביאים את פרטי הדינים השונים הקשורים למנהג של אכילת מאכלי חלב בחג מתן תורתנו.

מנהג ישראל הוא לאכול מאכלי חלב ביום קדוש זה כמובא ברמ"א [או"ח תצ"ד ג'] ונוהגין בכמה מקומות לאכול מאכלי חלב ונראה לי הטעם, שהוא כמו שני תבשילין שלוקחים בליל פסח, זכר לפסח וזכר לחגיגה, כן אוכלים מאכל חלב ואחר כך מאכל בשר, וצריכין להביא עמהם שני לחם על השולחן שהוא במקום המזבח, ויש בזה זכרון לשתי הלחם שהיו מקריבין ביום הבכורים.

ישנם עוד כמה טעמים שנאמרו בענין המנהג לאכול מאכלי חלב בשבועות. יש את הטעם המוכר לכל, שמאחר שנצטוו ישראל באותו יום לאכול בשר רק לאחר שחיטה, ולא היה להם בשר שחוט. ובנוסף גם היו צריכים להכשיר את כל כליהם, על כן הם אכלו מאכלי חלב. בערוך השולחן [שם ה'] מביא את הטעם שהתורה נמשלה לחלב ודבש, שנאמר: "דבש וחלב תחת לשונך". ועוד טעמים למנהג זה.

אלא שהטעם שכתב ברמ"א שזה זכר לשני תבשילין ומביאים את שני הלחם ביחד לשולחן וכו' למנהג זה יש לשים לב לכמה נקודות. יש ליכור שלחם שעמד על השולחן בעת שאכלו איתו מאכלי חלב, אין לאכול איתו מאכלי בשר. בנוסף מדברי הרמ"א נשמע שנהגו לאכול באותה ארוחה מאכלי חלב ולאחר מכן (לאחר ניקוי טוב של הפה והידיים והחלפת הכלים והמפה) בשר. ומאחר שמדובר באכילה של בשר מיד לאחר חלב, יש להקפיד שמוצרי החלב הנאכלים לא יהיו כאילו שמחייבים המתנה בין גבינה לבשר.

כתב השולחן ערוך [יו"ד סי' צא ס"ג] צריך ליזהר שלא יגע בשר בלחם, שאם יגע בו בשר, אסור לאוכלו עם גבינה, וכן יזהר שלא יגע בו גבינה, שאם יגע בו אסור לאוכלו עם בשר ובשו"ע (שם סי' פט ס"ד) מי שאכל גבינה ורוצה לאכול בשר, צריך לבער מעל השולחן שיורי פת שאכלו עם הגבינה, ואסור לאכול גבינה על מפה שאכלו בה בשר, ע"כ. ובלבוש (יו"ד סי' פט ס"ד) כתב, אסור לאכול שיורי פת שאכל עם גבינה דשמא יש בו פירורי גבינה נדבקים בו, או שומן מלחלוחית הגבינה נשאר בו, ע"כ. דהיינו שיש חשש שיאכל את הפת עם הבשר

דין המתנה לבשר אחר גבינה

שו"ע (יורה דעה סימן פט סעיף ב') "אכל גבינה, מותר לאכול אחריו בשר, מיד, ובלבד שיעיין ידיו שלא יהא שום דבר מהגבינה נדבק בהם... וצריך לקנח פיו ולהדיחו. והקינחו הוא שילעוס פת ויקנח בו פיו יפה, וכן בכל דבר שירצה, חוץ מקימחא ותמרי וירקא, לפי שהם נדבקים בחניכים ואין מקנחים יפה. ואחר כך ידח פיו במים או ביי. במה דברים אמורים, יד בבשר בהמה וחיה. אבל אם בא לאכול בשר עוף, אחר גבינה, אינו צריך לא קינוח ולא נטילה". הגהה: "ויש מחמירין אפילו בבשר אחר גבינה (מרדכי בשם מהר"ם ובי"א סעיף קע"ג), וכן נוהגין שכל שהגבינה קשה אין אוכלין אחריה אפילו בשר עוף, כמו בגבינה אחר בשר. (וכן הוא בזוהר). ויש מקילין. ואין למחות, רק שיעשו קנוח והדחה ונטילת ידיים. מיהו טוב להחמיר. והמשנה ברורה, (סימן תצ"ד, בשער הציון ט"ז), כתב לדינא, דאם אוכל גבינה קשה צריך להפסיק בברכת המזון וימתין שש שעות. וזה ע"פ דברי הרמ"א דלעיל, שטוב להחמיר ולהמתין בין גבינה קשה לבשר כפי שממתינים בין בשר לחלב. וכן כתב בחכמת אדם, שיש להמתין שש שעות בין גבינה קשה לבשר, וכן הביאו לדינא כל שאר גדולי האחרונים. וכן התקבל בכל קהילות ישראל, לקבל חומרה זה לדינא, ושיש להמתין אחר גבינה קשה שש שעות, כשם שממתינים לאחר אכילת בשר לאכילת חלב. מציינו בזה שחלוק הדין בין גבינות רכות או

ויש שכתבו בשמו להיפך שראוי לחשוש. וכן משמיה דמורן הגר"ש אלישיב זצוק"ל מובא שסבר שכן יש מקום להחמיר גם מי שמנהג אבותיו היה שלא להמתין 6 שעות. במשפחתנו ידוע שאמור"ד זצ"ל בעת שעלה לארץ ישראל מגרמניה בשנת תרצ"ח קיבל על עצמו להמתין כמו שש שעות (כלשון הרמב"ם שלעיל) לא ידוע לנו אם עשה זאת על פי דעתו או שקבל את זה מרבותיו בעת ההיא.

חישוב זמן ההמתנה

נחלקו הפוסקים כיצד מונים את שעות ההמתנה שבין הבשר לחלב: יש שהורו שלא להתחיל סעודה חלבית אם עדיין לא עברו שש שעות מסיום כול סעודת הבשר (כולל הקינוח). ויש הסוברים מסיום אכילת הבשר עצמו. למעשה רוב העולם נהגו למנות את השעות מסיום אכילת הבשר עצמו. ולמנהג זה ודאי מותר להתחיל בסעודה חלבית בתוך שש שעות לסיום אכילת הבשר, ואת המאכלים החלביים עצמם יאכלו רק לאחר שיעברו שש השעות.

מאכלי הבשר שאחריהם נדרשת המתנה - ההמתנה בין בשר לחלב נדרשת לא רק לאחר אכילת בשר ממש, אלא גם לאחר אכילת תבשיל המכיל בשר, או אפילו תבשיל שבושל עם בשר. לדוגמה: שמן שטיגנו בו שניצלים נחשב לבשרי, ומאכל שיטוגן באותו השמן לאחר מכן, יש לו דין בשר לכל דבר ויש להמתין אחריו שש שעות.

הדין לא מצי למיכל גבינה אחר הבשר אף שעברו ו' שעות מאכילת הבשר וכ"כ מהרש"ל ושאר אחרונים. וכן מדוקדק בלשון ס' הזוהר וכו'.

זמן ההמתנה בין בשר לחלב

גם כיום נוהגים במדינת הולנד, וכן יוצאי הולנד להמתין שעה אחת. ורבים נהגו אצל יוצאי גרמניה וצרפת להמתין שלוש שעות, אולם רובם של יוצאי ארצות אשכנז האחרים, כן נהגו להמתין שש שעות אחר אכילת בשר כפי שכתב הרמ"א במסקנת דבריו.

אלא שיש שכתבו שמאחר והרמב"ם כתב [מאכלות אסורות ט, כח] "כמו שש שעות" על כן גם המקפידים להמתין שש שעות לאחר אכילת בשר, אין צורך בשש שעות שלמות, אלא די להמתין חמש וחצי שעות (רוב שש שעות). ויש שהקלו אף לאכול חלב מיד אחר שהתחילה השענה השישית (לאחר שעברו חמש שעות).

בספר שרשי מנהג אשכנז הביא בשם אחד מתלמידיו של מרן רבי אלעזר מנחם מן שך זצוק"ל ששאלו בדבר משך המתנה בין בשר לחלב; מאחר שמקטנתו הורגל להמתין ג' שעות כמנהג אבותיו שבאשכנז, ועתה חפץ הוא לקבל על עצמו המתנה של ו' שעות. הראוי לו לשנות ממנהג אבותיו, והשיבו מרן זצוק"ל "אל לך להחמיר יתר על המקובל לך מאביך" "אין לך לשנות ממנהג אבותיך כלל וכלל!" וכן מובא משמי דמורן הגר"ש ז"א אורבך זצוק"ל

מוצרי חלב אחרים כגון יוגורט גלידות וכל דבר המכיל גבינה רכה לגבינות קשות. שבגבינות רכות אין זמן ההמתנה בין גבינה לבשר כלל, ולרוב הדעות יכול להסתפק בקינוח ובהדחה. ולמעשה גם גבינות מלוחות דינן שלא צריך להמתין כפי שנבאר בהמשך.

גבינות מלוחות הן גבינות מסוג צפתית ובולגרית. תהליך יצורן של גבינות מלוחות הוא כך: גיבון, הוצאת הנוזלים, ומיד לאחר שקבל את צורת הגבינה, מוכנס למי מלח למספר שעות או אף למספר שבועות. מיד לאחר ההוצאה ממי המלח הגבינה מוכנה לאכילה, ואינה עוברת הבחלה כלל.

גבינה צהובה זו גבינה חצי קשה, שבארץ ישראל נקראת גבינה צהובה. מדובר בגבינה שעוברת תהליך גיבון, הכנסה לתמלחת ולאחר מכן הבחלה של מספר שבועות. ומרקמה דומה במקצת לגבינה קשה המובחלת יותר משישה חודשים. אלא שחזקה וטעמה אינו חזק כגבינה צהובה העוברת הבחלה ארוכה, או כגבינה שבתהליך היצור מתקבל טעם חזק של ממש. גבינה קשה היא גבינה שתהליך ההבחלה שלה ארוך מאוד, או שבתהליך ההבחלה היא מקבלת טעמים חזקים מאד.

גבינות מלוחות, תהליך הכנתן דומה, וטעמן אינו חזק כלל ואינו משאיר כמעט כל רושם בפה (ולעיתים כלל לא). גם גבינה בולגרית, שבתהליך ההבחלה שלה היא כן נמצאת מספר שבועות בתמלחת מי מלח, מצאנו שהטעם החזק שלה אינו נובע מהבחלת הגבינה עצמה, אלא טעם מי התמלחות, ולכאורה זה כמו גבינה רכה עם תבלינים, שעל אף שטעמה חזק לא יהיה צורך להמתין שש שעות. [וזה לא שכתב בשו"ת שבט הלוי שלא חלק בין גבינה לבנה לגבינה צהובה]. לאור כל אלה נראה, למעשה, וכן הסכים עם הדברים מו"ר מרן הגאב"ד רבי מרדכי גרוס שליט"א שבגבינות מלוחות כגון צפתית ובולגרית, (על גבינת מוצרלה יש לדון), שאין זמן הבחלתן ארוך ואין טעמן העצמי חזק, ודאי אין צורך להמתין שש שעות.

נדון בדין גבינה צהובה שלנו

לפני רבות בשנים [כמדומני בשנת תשל"ט], בעת שלמדתי בשיבת קול תורה בירושלים, שאלנו מספר בחורים ואנוכי ביניהם את ראש הישיבה ופוסק הדור מרן הגר"ש אירבאך זצוק"ל כמה זמן יש להמתין לאחר גבינה צהובה. וסיפר לנו אז מרן זצ"ל כיצד בימי צעירותו היו מביאים מצפת לירושלים גבינה קשה כאבן. כדי לאוכל את הגבינה הזו, היו צריכים גרזן כדי לפרוס אותה לחתיכות, ולאחר מכן לגרדה במגרדת (אני לא זוכר האם התייחס גם לעניין הטעם), ואמר לנו "זה נקרא גבינה קשה". אבל הוסיף ואמר, בכל אופן אני כן מחמיר על עצמי לחכות שש שעות לאחר גבינה צהובה, אבל זה לא מעיקר הדין. ואחר כך ראיתי שכדומה לזה נדפס בשמו גם בקובץ מוריה טבת תשנ"ו.

ובעוד מקומות.

כמו"כ לפני מספר שנים [כמדומני בשנת תשס"ב] התבקשתי ע"י אחד מבני ביתו של מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל להביא לפניו את תהליך יצור גבינה צהובה (חצי קשה) בת ימינו. ולאחר ששמע את כל הפרטים, השיב ואמר שאכן מצד טעמה החלש של גבינה צהובה, וכן מצד שאינה שווה זמן רב בהבחלה, אין צורך גם מצד המנהג להמתין שש שעות, אבל בכל אופן נראה לו שכן כדאי להחמיר ולהמתין שש שעות. וידוע שכן השיב בשנים האחרונות לכל השואלים אותו. וזה לא נדפס בקובץ תשובות [ח"א סימן נ"ח]. ששם הכריע שגבינה צהובה של ימינו, טעמה חזק ויש להמתין מעיקר הדין שש שעות כפי המנהג.

מאידך בספר אורחות רבינו [ממון הקהילות יעקב חלק ג' עמ' ע"ז ס"ק ל"ד] וכן בספר מעשה איש (חלק ה' עמוד כ"ב) מובא משמאי דמרן חזו"א זצוק"ל שאין צורך להמתין כלל לאחר גבינה צהובה [חצי קשה] המצויה אצלנו ודינה כגבינה רכה. ורק גבינה ששהתה שש חודשים דינה כגבינה קשה. וכן מצינו בעוד מהאחרונים שנקטו שבגבינות צהובות חצי קשות אין דינם כגבינות קשות.

לדינא

יש האומרים שיש דין מיוחד ליום קדוש זה. בספר פסקי תשובה (סימן רפ"ה) כתב: בחג השבועות רציתי לאכול מאכלי חלב אבל לא עברו עוד שש שעות מאכילת בשר ושמעתי אומרים כן בחג השבועות מקילים בזה ושאלתי את רבינו זקני זצ"ל ואמר לי אם ישנת בצהרים יכול אתה לאכול מאכלי חלב, ושמעתי שכן הורה דודי הגה"ק מו"ר דוב ברעיש זצ"ל מביאלא, והתיר לשתות משקה טהע עם חלב בבקר השכם, אף שלא עברו שש שעות מאכילת בשר בערב ובלי ספק קבל כן מאביו רבינו זקני זצ"ל (ס' ויעש אברהם (סימן נ"א) כולל מנהגים שנהג בהם הגה"ק מוה"ר זצ"ל מטשענכוב וכו')"

ומרן הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א כתב (תשובות והנהגות סימן תל"א) וזה טורף דבריו. שהסברה בלהבין את חידושו של הרבי מטשענכוב זצוק"ל המובאת בספר ויעש אברהם. שהשינה גורמת לעיכול הגבינה כמו שהמתנת שש שעות גורמת. ועיי"ש.

ומשמאי דמרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל מובא שאין לסמוך על זה [ששינה מספקת] לעניין גבינה שצריך להמתין אחריה מעיקר הדין שש שעות כמו שממתינים לאחר אכילת בשר. ועוד שדווקא בשינת לילה אמרו שמזרז את העיכול ולא בשינת יום. אבל הוסיף שלאחר גבינת צהובה שלנו שכל ההרחקה היא ממדך חומרה כפי שכתבו לעיל, אפשר שודאי ניתן לסמוך לאכול בשר בסעודת יו"ט לאחר השינה ביום.

וכן כתב מו"ר מרן הגאב"ד רבי מרדכי גרוס שליט"א [הדברים נלקחו מתוך שיעורים

שנאמרו על ידו. והבנת הדברים באחריות הכותב בלבד] שביום קדוש זה לאחר סעודה חלבית בבוקר החג השינה שלאחריה, יש מספר טעמים שניתן להקל לאכול סעודת יו"ט עם בשר, גם אם לא עברו שש שעות מסעודת הבוקר החלבית. וזה גם כאשר אכל בשחרית גבינה צהובה שלנו. ואלו טעמים:

כבוד יו"ט - גם לאלו המחמירים בגבינה צהובה שלנו (חצי קשה) להמתין ו' שעות לאחר שאכל גבינה כזו. כאשר הוא לצורך סעודת יו"ט, שאכל ביו"ט גבינה קשה (חצי קשה), יש להקל לאכול בסעודת החג אף בבשר בהמה, כיון שהרמ"א כתבו רק בדרך חומרא, ועל כן יש להקל לצורך מצוה. [מעדני השולחן - טעמי השולחן ס"ק יא, - ועי' פת"ש ס' י סק"ט משמיה דהבית יעקב ס' צה].

שינה מעכלת - כמו"כ יש להקל גם מהטעם שהובא משמאי הספר "ויעש אברהם" ששינה מפיגה את הטעם מאחר שמזרז את העיכול. נראה שבמקום שזה רק דרך חומרא [גבינה צהובה חצי קשה] ניתן להסתמך על דעה זו. על כן בסעודת היום ביו"ט של שבועות, יש לסמוך על כך באכל גבינה צהובה שלנו בסעודת הבוקר.

גבינה שנתבשלה - ביד יהודא פ"ה הקצר [ס"ק ל'] כתב שגבינה קשה שנתבשלה ונתרככה, א"צ להמתין אחריה. וכנראה כוונתו דמשום דהטעם של חשש שנשאר בין השיניים ליכא כאן כיון שנתרכך ולא הוי קשה, ומטעם מושך טעם אפשר דכאן מיירי בתבשיל, ושוב גם בזה לא אמרין מושכת טעם כדלקמן, - אבל כל זה דווקא בגבינה שנתבשלה, אבל אם רק נתרככה באופן שמדובר בגבינה ישנה של ו' חדשים, נשאר דין מושך טעם. וכן בספר בבא"ח כתב [שלח סעי' טו] שנוהגים להמתין בגבינה אפילו שלוקה או צלוייה, - אבל במקום של ביטול או ריכוך שיותר לא ניכר צורת הגבינה יש הסוברים שניתן להקל.

וא"כ בפ"צ יש הסוברים שתמיד ניתן להקל, בגלל שלדין בין השיניים פה אין חשש, כיון שמתרככת, ומשום מושך טעם הוי כתבשיל שליכא מושך טעם, שהוא סוג גבינה דיש זמן מיוחד ודרגת החימום המיוחדת לפי טבעיה של הגבינה, ואפשר שגם הביטול הורג הבקטריות הגורמות לטעם החזר שבגבינה, ועתה לא חשיבא לגבינה שעברה ו' חדשים [שולחן הלוי פכ"ב או"א] גם יש הסוברים שאחרי הקפאה של הגבינה לא שייך יותר התיישנות של הגבינה מאחר שהורג את הבקטריות [כתבנו על זה באריכות בעבר].

היוצא לדינא מדבריו, שיש מספר סיבות להקל בסעודת החג בצהרים, כפי שהבאנו לעיל. ובוודאי בגבינה שעברה ביטול כגון בגבינה שעל גבי פיצה, מאחר שבביטול נחלש הטעם, או שלא נשאר בין השיניים.

פניני המועד

הרה"ג רבי אפרים זאב מאיר שליט"א

אחוז בכסא כבודי והחזר להם תשובה

ביאר מרנא החת"ס את דברי

הגמ' (שבת פח:) במה שאמרו

המלאכים מה לילוד אשה בינינו ואמר הקב"ה אחוז בכסא כבודי והחזר להם תשובה כלום יצה"ר יש ביניכם וכו'. דהתורה יש בה כל עולמות מהעליונים ועד התחתונים, אלא כל אחד מבין ומשיג מה ששייך לעולמו, ומלאכי השרת משיגים החלק של עולם המלאכים, משא"כ האדם שנשמתו לעילא ולעילא וגופו למטה, נמצא שמשגיג הכל, וזה 'אחוז בכסא כבודי', היינו אחוז בעולם הגבוה ביותר - וגם החזר להם תשובה דכלום יצה"ר יש ביניכם, כי אינכם משיגים עולם התחתון, ואנחנו משיגים עליון ותחתון.

וכל זה מרומז בברכות התורה. בברכה ראשונה 'אשר בחר בנו מכל העמים', היינו ילודי אשה מילודי אשה, 'ונתן לנו את תורתו' היינו חמדה גנוזה, ובזה קושי' מלאכי השרת - איך קיבלנו אותה תורה גנוזה. ובברכה אחרונה מתרצים 'אשר נתן לנו תורת אמת' הוא מעשה מרכבה וסודות עליונים שזה נקרא תורת אמת, ומאידך 'חיי עולם' עולם הזה 'נטע בתוכנו', שלנו יש שייכות להשגת התורה איך שמתפרשת בחיי עוה"ז, ע"כ ראוי לנו.

זמן מתן תורתנו - ולא יום מתן תורתנו

בפר יתרו 'היו נכונים ליום השלישי' שיטת ר"י בגמ' דהיינו לסוף ג' ימים, והוא יום הרביעי

ולפי המתבאר נראה, דאכן יום זה עניינו שהגיע 'זמן' הראוי לקבל התורה, ואכן קבלת התורה בפועל נעשה רק למחרת.

מעלת בן תמונה המקבל עול תורה - על המלאכים

בספר 'שיר מעון' ביאר, שידוע עבודת המלאכים להקב"ה הוא בקדושה ובטהרה מאוד, אבל דבר זה קל להם מאוד, כי אין להם יצה"ר, רק מתאווים לעבוד להקב"ה, וכמו שאומרים בברכת יוצר אור 'כולם עומדים ברום עולם וכו' וכולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים וכו', אבל אדם מוטבע בו יצה"ר, ובכל מעשיו והליכותיו וכל עניניו היצר סוכן בו ומתאמץ להחטיאו, אבל אם כובש אותו לעבודת הקב"ה הוא ענין גדול, ועבודה יותר גדולה מהמלאכים, שזובח יצרו להקב"ה, וכמו שדרשו חז"ל (סנהדרין מ"ג:) זובח תודה יכבדני - כל הזובח יצרו כאילו הקריב תודה, אבל זה קשה מאוד לכבשו בכל פעם ובכל עת ובכל שעה, ואמרו חז"ל קידושין (ל:) שהתורה תבלין ליצה"ר, שע"י התורה יכול וקל לו מאוד להכניעו, וכמו שאמר חז"ל (שם) אם פגע בך מנוול זה משכהו לביהמ"ד. ולכן ביום הביכורים, זמן מתן תורה, ע"י יכולים אנו להתיש כחו של יצה"ר גם עתה, ולזבחו לכבודו יתברך שמו, לכן צותה תורה 'חמץ תאפינה' - היצה"ר שהוא הוא החמץ - ביכורים יקריבו אותו לה' יתברך שמו, היינו אחר שכבשנו אותו, נתעלה עבודה זו מאוד יותר ממלאכים כאשר ביארנו, והרי יום זה הוא ביכורים וראש לכל העבודה להקב"ה.

שהוסיף משה מדעתו, וא"כ מתן תורה היה בז' סיון. והקשה המג"א (סי' תצ"ד) כיון דקימ"ל כר' יוסי, א"כ איך אומרים בשבועות, שהוא בששה בסיון, זמן מתן תורתנו.

ובעל קצוש"ע (בספרו 'אפריון') ביאר בענין זה, עפ"י דברי הזה"ק (אמור צ"ז ע"א), שעמ"י במצרים היו אחוזים בסטרא אחרא ובתוככי הטומאה, ואחרי שמלו את עצמם פסקה אחיזת הטומאה של מצרים, וכמו אצל אשה אחר שפוסק טומאתה כתיב 'וספרה לה שבעת ימים', כך גם ביצ"מ 'וספרתם לכם', ובזה יכנסו עמ"י לדרגות של קדושה, ולאחר ז' השבועות יבואו להתחבר למלך, ולקבל את תורתו, יעו"ש. הרי שקודם ו' סיון, שהוא נ' לספירה, לא היו ראויין לקבל התורה מחסרון טהרה, ורק בחג השבועות היו מוכשרין לטהרה, ולכן שפיר אומרים זמן מתן תורתנו, כי ביום הזה הגיע הזמן הראוי למתן תורה, ואם לא היה משה מוסיף יום א' מדעתו, באמת היה אז מתן תורה בפועל, ועכ"פ אנו משבחין שהגיע הזמן שהיה ראוי למתן תורה.

ובזה מבאר הקצוש"ע דקדוק הלשון 'זמן' מתן תורתנו, ולא 'יום' מתן תורתנו, כי בשלמא חג המצות שהוא ז' ימים שייך לומר זמן חירותנו שנמשך ז' ימים, וכן בחג הסוכות שייך לומר לשון זמן שהוא ז' ימים, אבל בשבועות שאינו רק יום א', לכאורה יותר נכון לומר יום מתן תורתנו, כמו שאומרים בר"ה יום תרועה.

פנינים קצרים

הר סיני על יד משה רבינו מהימנא עניו מאד, ועי"ז נטהרנו... וזכינו לקבל התורה הקדושה. והשתא, עת הזמיר הגיע, אם תעירו ואם תעוררו את האהבה, לידבק בתורה ועבודה ואהבת רעהו, אין ספק כי רשפי אש התעוררות יערה עליהם רוח ממרום, וגמירי הבא לטהר מסייעין אותו. ומה גם בזמן מסוגל ומוכשר לזה, כאשר עשה ביום הזה, לפסוק זוהמתינו ולקרבו לקדושה ולדבקה בו ובתורתו, כה יעשה בדור אחרון, ולפי הדביקות והתעוררות האדם לשוב, ולת"ת ולענוה, כן יעשה לו, זכה מוסיפין לו..."

כתב ר"ח פלאג"י (מועד לכל חי פ"ח אות ל"ד) "ישתדל לחדש חידו"ת בחג הק' הזה כי סימנא טבא לכל השנה ואם לאו בר הכי הוא נקוט מיהא ללמוד או לשמוע איזה חידוש אשר לא ידעו מקודם".

"יתעורר האדם בימים האלו... להבין התורה לפי מדרגתו, אין ספק דשעתא קיימא ליה, יעשה לו סגולה, יותר ויותר משאר ימי'. ומה גם ליל התקדש חג השבועות, יתלהב האדם ויתעורר מאד כי הזמן גורם קרבת אלהים. ועת להשליך, אחרי גווי אלילי כספו אשר דבק בהם לאהבה, ורעיוניו הלכו שבי, וחשוקיהם כסף, וישם כל מעיניו ועניניו בקניניו, כל היום והלילה עד חצות, ויוציאם בכסף וזהב".

ועוד שם: כעת יאמר ליעקב מה פעל אל, בצאת ישראל ממצרים לטהרנו, וקרבו לפני

בטעם אכילת מאכלי חלב, כתב הרוקח שמרומז בפסוק "בהקריבכם מנחה ח'דשה לה'שם ב'שבועותיכם" ר"ת חל"ב.

עוד טעם ידוע בדברי המג"א דדס נעכר נעשה חלב, וענין ספירת העומר כז' נקיים של טהרת אשה מהדם שבה (והובא לעיל).

וביאר החת"ס, דמתבאר בגמ' בטעם ז' ימי נידה, שלא יקוץ בה בעלה, אלא תהיה אצלו ככלה חדשה, וה"נ אחר שהיו עמ"י עם הקב"ה בז' ימי הפסח, והפריד ביניהם ז' שבועות, נהיו ככלה חדשה לקב"ה, ואז דס נעכר ונעשה חלב, ע"כ "בהקריבכם" היינו את עצמכם "מנחה חדשה" היינו כלה חדשה, בפסוק זה רימז ר"ת "חלב", כי דס נעכר ונעשה חלב. ובכך ב' הטעמים דהרוקח והמג"א משלימים זה את זה.

כתב מרנא החיד"א (לב דוד פרק ל"א)

בשנות ילדותי הייתי עד לא אחת לפעולות מסורות של מו"ר אבי צ"ל אשר חרד ופעל בשליחות מרנן ורבנן גדו"י זצוק"ל בכדי לשמור ולשמר מכל משמר על מעמדם של לומדי התורה כבבת עיננו, ולעמוד על המשמר לבל יהיו אי מי מזרועות הצבא להניח ידיו על שומר תורה ומצוות חלילה.

אחת התופעות המופלאות יותר הייתה דמותו של קצין חילוני מרמת הקצונה הגבוהה בצבא שפעל בתחומו הוא במסירות לא מובנת למען תוקף הסדר הדיחוי שהיה נהוג באותם ימים ועמד כחומה בצורה למען עולם התורה.

מעודי תמהתי על המחזה הזה ועל מסירותו הרבה למען עולם התורה ועמליה בטהרה. בימיו האחרונים נקראתי לביתו שם הסיר את הלוח וגילה את סודו.

לקראת יום מתן תורתנו אני מתכבד לשתף את עמלי התורה קוראי המגזין הנכבד בסיפור המיוחד על השפעת יינה של תורה, הביקור בהיכל התורה הריתחא דאורייתא שחדר לנשמה היהודית:

נוכחנו בעינינו מה עוללה התנועה הקיצוצית לחוסים בצילה

איציק -- קראנו לו, לרוב, בשמו הפרטי, כאות-חיבה אישית שרחשנו לאיש הזה. אך פעמים גם קראנו לו בשם התואר: אלוף-משנה ב. זה לא פלא שהאיש הזה התחבב כל-כך על כל שעסקיהם עמו. אין זה מפתיע שהיה איש-רעים להתרועע והתיידד עם כל יודעיו ומכריו. הוא תמיד חיך. תמיד העניק חיבה. תמיד אהב לתת וידע איך לתת. הוא לא עשה 'טובה' לאף אחד... ולכן אף אחד לא חייב לו! תמיד ולכולם הוא היה

הרב יצחק מתתיהו טננבוים שליט"א בנו של יו"ד ועד הישיבות דאז הגאון רבי משה דוד טננבוים זצ"ל משתף אותנו בתיאור מפעים את שאירע עמו:

הביאני אל בית היין זה יינה של תורה

הסיפור המופלא שסיפר בימים האחרונים לחייו הקצין המרוחק מחיי דת שפעל במסירות מופלאה למען שמירת מעמדם של בחורי הישיבות • ביקורו עם מנהל ועד הישיבות דאז בהיכל ישיבת מיר • שיחתו עם מרן הגר"ח שמואלכיץ זצ"ל • השפעת "יינה של תורה" שהדליקה את הניצוץ היהודי שבו וגרמה לו להמליץ טוב על לומדי התורה

'איציק' החבר והידיד, גם כשאדרת הקצונה הבכירה עיטרה את כתפיותיהם של המדים הצבאיים, שהיו תפורים עליו על פי מידותיו התמורות. נכון שהוא היה מוכשר, ואפילו מוכשר מרשים ומנצח. לכן, כנראה, ולא 'מקשרים' ופרוטקציה, הוא קיבל את הדרגה הצבאית, הבכירה מאוד באותן שנים: אלוף משנה, לפני מבוגרים ממנו שהמתינו לכך. אך משום שגם מבניהן ומראיהן של פניו היו צעירים מכפי גילו, נראו שלושת עלי התאנה שנחו על הכתפיים הרחבות כתאנים שביכרו טרם זמן.

הקצינים הבכירים - שבחלקם נפלה הזכות להיות ממונים על דחיית גיוסם לצה"ל של תלמידי הישיבות הקדושות אשר תורתם אומנתם, היו אורחים תכופים בבית הורי זיכרונם לברכה, ולעיתים היו אף מאוכלי שולחננו. כשהתפתחה ביניהם ידידות אישית, הרבה מעבר לתפקידיהם הרשמיים והמנהליים, היו גם בני ביתם מקבלים את ההזמנה לעלות לירושלים ולהתארח במחיצתנו.

היה זה בתקופה שלפני מלחמת יום כיפור, שפרצה ביום הכיפורים שנת תשל"ד. לא אשכח את הפליאה בעיני, כשהופיע אלוף משנה ב. לראשונה בביתנו, עת סיים ביקור עבודה ב"ועד הישיבות" ונענה להזמנה לסעוד בביתנו ארוחת צהרים ידידותית, כפגישה מחוץ לניהול הרשמי.

"קיראו לי איציק" - ביקש כשהסב עמנו הוא וביתו ערב אחד, דומני באחד מלילות החנוכה, לסעודת חג משפחתית. הוא הופיע ללא מדים צבאיים, בלבוש אזרחי, והבנו לליבו ולנפשו כשאמר בחיכוך שובה-הלב:

"כעת אני כמו כל האורחים שלכם, לא קצין בצבא..."

תמהנו איך היהודי הזה, קצין כה גבוה בצבא, אינו יודע מאומה מהדת היהודית. אפילו יסודות של יהדות, עיוניים ומעשיים כאחד, כל כך רחוקים ממנו. איך יהודי כה תלוש משורשי היהדות עד כי אפילו את ההוי הישראלי הנגזר מהיהדות הוא מכיר רק דרך התנועה הקיבוצית...

ביהודי מעלמא הדין, המדבר עברית וקצין בצבא, שאינו יודע מה שכל ילד יהודי נוהג עם הגייתו את התיבה הראשונה - ביהודי כזה לא נתקלנו מעולם. רק כשאיציק התארח בצל קורתנו, נוכחנו בעינינו מה עוללה התנועה הקיבוצית לחוסים בצילה.

לא מצאנו. השארנו, איפוא, את הבעיה לשעתה.

ידענו שלאחרונה הוא עבר טיפולים. ביקרנו אותו אחרי שהחלים, אבל מצבו הידרדר מאוד, וטוב עשתה רעייתו, כשקידמה את פניו לפני המבוא לבית והסבירה לנו את מצבו: "זה פגע גם בדיבור שלו... אל תופתעו... אבל הוא מבין ה-כ-ל!"...

מדוע נשבענו לו שתמיד נהא מליצי יושר על לומדי התורה

החיוך נותר אותו חיוך, מלבב ושובה-נפש. אבל הברק שבעיניים, שתמיד שילח גצי חיבה, כהה ודהה, אם כי טרם כבה ולא אופל.

איציק התיישב בתמיכה כבדה על מושב תומך והושיט ידיו לעברנו, כמבקש שניתן כפינו בכפו. כך עשינו. מתוך קרירות אצבעותיו זרמו בקשות אילמות: החזיקו בי, אל תעזבוני...

ליטפנו את גב כפו בידינו השנייה, וראינו איך הברק חוזר לעיניו.

"כמה טוב שבאתם, כמה טוב..." - אמר בכובד-לשון, ואך בקושי החזרנו לו חיוך מלא, כאילו הכל בסדר, כמו שהיה תמיד.

"תאכלו בבקשה" - אמר בביטוי כבד ומסובך - "תאכלו, הכל כשר בד"צ, תאכלו".

ואף היא הוסיפה: "קבלנו יעוץ מלא איך לכבד אתכם, באילו כלים ובאיזה כיבוד". ואכן, כלי ההגשה היו חד-פעמיים, וכל המוצרים היו עם 'הכשר' מהודר.

למרות הקושי בדיבורו, ציין איציק שוב ושוב את חובתו לבית אבא. "אני יודע שימי ספורים" - פתח, ובשרנו נעשה חידודים-חידודים. - - - "אני רוצה לספר לכם..."

היא הושיטה לו ממחטת נייר והוא ניגב את הדמעות שניקו בעיניו.

"...אני רוצה לספר לכם" - חזר על אותן מילים - "מדוע אנחנו כל כך אהבנו את אבא... מדוע נשבענו לו שתמיד נהא מליצי יושר על לומדי התורה, גם אם אנחנו מאוד רחוקים ממנה..."

והיא תיקנה אותו: "לא, איציק. לא. אנחנו לא מאוד רחוקים ממנה. ממש לא!"

ובטרם סיימה, קמה וניגשה לארונות של ספרים שעמדה בצידי החדר,

ומאז חלפו קרוב לארבעים שנה. הורי זיכרונם לברכה הלכו לעולמם בשם טוב. איציק הלך ונשכח מאיתנו. ואלמלא קורות העיתים, המקפלות בתוכן אירועים מוכתבים מלמעלה, גם הוא היה בין רבים שנשמטו מתודעתנו עם הזמן.

משום-מה, להבדיל מאחרים, איציק לא נשכח לגמרי. לעיתים רחוקות, בעיקר בשמחות משפחתיות, הוא נענה להזמנתנו. שמחנו איתו והוא שמח איתנו, והחיים התגלגלו הלאה. לעיתים אף נפגשנו ושוחחנו, בעיקר כשהוא הזדמן לקירבתנו.

באחד מימי החורף, שהיה גשום לברכה ומימי השמים שטפו את כבישי ארצנו, קיבלנו טלפון מביתו של איציק: בנו של איציק, אורי, מטלפן:

"אבא מבקש... הוא רוצה לראות אתכם. הוהוהוא... כנראה מרגיש ש... הוהוהוא הולך..."

- "מה?!"

"אבא לא מרגיש טוב. מאוד לא טוב. אתה יודע שהוא עבר עוד ניתוח". - "כן. אני יודע. אבל מה קרה כעת, אורי?"

"הוא נחלש מאוד. אני לא יודע כמה זמן הוא עוד יחזיק מעמד... בואו! בואו מה שיותר מהר. בואו!"

ידענו, שאם איציק מבקש לראות אותנו לפני מותו, יש לו וודאי ענין בכך. במשך כל שנות היכרותנו הוא בא אלינו. בכל הזדמנות של שמחה משפחתית הוא בא. ואם הוא מבקש שנבוא אליו, אות הוא שבאמת מצבו לא מבשר טובות.

התאספנו ונסענו לביתו של איציק באחת מערי השפלה, לבקר את מי שנותר בעינינו 'אלוף משנה ב.', גם אחרי שנים רבות שהוא ביצע תפקידים נוספים ואזרחיים.

יום סגריר היה וגשמי ברכה הרנינו את הלבבות, אבל הממטרים העזים הכבידו על התנועה בכבישים השוקקים במרכז הארץ.

נסענו לאט, עם מצב-רוח לא מוריק. נוסעים לביקור פרידה מאדם. איך עושים זאת? מה מדברים ב'מסיבת רעים' שכזאת? איזו שיחה מתנהלת בין אדם שסופו קרב, ולדברי בנו - כך הוא מספר - מלאך המוות מתדפק חזק על דלתו?

מפחיד! נדברנו בינינו על מדוכה זו ופתרון

והביאה עמה ספר "תהלים" גדול, עם כריכת בורדו, שהידיים שמישו בה רבות הותירו עליה סימניהן.

"את התהלים הזה, אמא שלכם הביאה לי לפני שנים רבות, ב-82, כשחליתי במחלה ממארת, והיא הביאה לי את התהלים הזה ואמרה לי לומר כל יום שלושה פרקי תהלים... [וגם אחרי שיצאתי מזה, לא עובר עלי יום שאינני אומרת את שלושת פרקי התהלים!]. נו, אתם רואים שאני בסדר! אז איך אתה אומר שאנחנו מאוד רחוקים?"

ידענו שאבא השיב לאי ציק ב. אהבה רבה, כי לא היה כמותו בתפקידו, מי שהושיט יד בהכרה מלאה, ואפילו בתמיכה נלהבת, למען תלמידי הישיבות הקדושות שיעסקו בתורה ללא עול מלכות. זכרוננו של אי ציק הפליג עשרות שנים לאחר, כאילו ביקש לשחזר את השנים ואת האירועים והנסיבות בהם הוא נפגש עם משפחתנו.

"שמרנו על קשר מלא עם אבא ואמא שלכם, גם אחרי שסיימתי את תפקידי במטה הכללי" - אמר, וזה היה נכון.

אי ציק ומשפחתו נדדו לבריטניה, שם שירת בתפקיד בטחוני בכיר. וגם אז, ואולי ביתר שאת, התפתחו קשרי הידידות המשפחתית, עד שהיו לבני-בית במעונם של בני משפחתנו אשר התגוררו בגולה האירופאית. ואז נזכרה הגב' ב, כי את ה'סדר' הראשון בחייהם הם חוו במעון הזה.

על זה בדיוק רציתי לספר לכם. שתדעו

איש סוד היה אבא ז"ל. ידענו זאת תמיד, ועם בגרותנו הפסקנו לשאול שאלות, שעה שחזר מפגישות עם רבי שלטון ועם אנשי צבא ובטחון.

ראינו איך אי ציק ממתיק-סוד עם אבא מפעם לפעם, כשעלה לירושלים. קולם לא נשמע מהחדר השני, גם אם הדלת נותרה פתוחה. ידענו שאלוה-משנה ב. יודע הרבה יותר מאשר במסגרת תפקידו הרשמי. ידענו

במקומי למלאות את התפקיד הזה, קיבלו ממני שיעור-יסוד על מעלתה של הישיבה ועל רוממות לומדיה. על מהות האמונה של היהודי התורני, על מקומה של התורה בקיומו של העם היהודי בארצות נכר, ועל בטחונו של הישוב היהודי בארץ מולדתו. ידעתי יותר מאשר סתם לדקלם. אבא הכניס זאת עמוק-עמוק לתוך ליבי... וכשהיה צריך גם טיפסתי למחוזות גבוהים יותר... להסביר להם".

הוא שהיה גם כדי לשאוף אור, אחרי שהמשפטים שאמר סחטו את לשד עצמותיו. ואז המשיך עם כוחות מחודשים: "על זה בדיוק רציתי לספר לכם. שתדעו!".

זהו 'ריתחא דאורייתא'

הוא כמעט ונחנק מדמעות, שלפתו לפתע את מילותיו המלחששות. הכרנו ברצונו לספר משהו בעקבות השאלה על זיקתו המיוחדת לעולם התורה, למרות שאת טעמה לא ידע מעולם.

ליטפנו את כפות ידיו המצומקות, המיובשות והכחלחלות מחוסר דמים. פניו העלו סומק כשהעלה בזיכרונו את הביקור הראשון שאבא ז"ל ערך עמו בכמה ישיבות, כדי שיראה מקרוב מה זאת ישיבה, איך נראים תלמידי ישיבה - איך זה ומה זה כל העולם הזה ששמו

לדור אשר לא ידע את יוסף... מתוך בחירה חופשית.

ברם, לכן גם לא היתה לאי ציק שינאה יוקדת לדת, אותה הוא כלל לא הכיר. אדרבה...

עתה, כשהסבנו ליד האיש שהמחלה הקשה הכניעה את גופו, ניסינו לחייך. להידבר ולשוחח כמו בכל ביקור נימוסין רגיל. לדבר על הכל - רק לא עליו. אלא שאי ציק, אף כי בהיגיו כבד, החזיר בתבונה נדירה את השיחה לזיכרונות משכבר הימים.

"איך זה" - שאלנו אותו - "שדווקא אתה, שהעדת על עצמך שנולדת ללא כל לחלוחית של יהדות דתית, שירתת את לומדי התורה במסירות כה מופלאה, עד שהעמדת את עצמך כסניגור נמרץ לפני אנשי שלטון וצבא על מי שתורתו אומנתו, כך סיפר לנו אבא ז"ל?"

- "זה נכון" - אמר אי ציק ואישר דברינו בנענוע ראש מתון - "כל הקצינים הבכירים שבאו

ולא שאלנו.

אי ציק נולד אל תוך השמנת הציונית דאז, שנים ספורות לפני קום המדינה. הוא גדל כ'תינוק שנשבה' - בין שביליו של הקיבוץ הכפרני אשר בעמק יזרעאל - ללא כל סממני יהדות. בימים ההם, היו מנהיגי התנועות הקיבוציות הלוחמים העזים והנמרצים נגד היהודים שומרי המסורת - אנשי הישוב היהודי הישן אשר בשכונות ירושלים הסגורות.

אלוף-משנה ב. נולד בשנות המרד של הסבים והסבתות, האב והאם. אי ציק לא היה מאלה שעוד זכו לראות סבא השומר מנהגים ומסורות מבית זקניו. הוא לא זכה לראות סבתא מדליקה נרות שבת. אפילו את בית הכנסת של יום כיפור הוא לא הכיר. אביו לא הניח לו תפילין, אפילו לא ביום שמלאו לו שלש עשרה שנה. אמו לא הזהירה אותו אף פעם ממאכל טרף. הוא כבר היה שייך

'תורתו אומנתו'.

השאלה 'מה זה?'...

- "זה היה כשנתיים לפני מלחמת יום הכיפורים" - מספר איציק, וקולו גבר - "כשהתמנתי לראש אגף כוח אדם. לעולם לא אשכח את הסיור שערכנו בישיבת "מיר" בירושלים. אבא שלכם לא דיבר. הוא רק צעד אחר, צעד-אחר-צעד, צעד-אחר-צעד.

"עולם חדש נגלה לנגד עיני. עולם שאין כל דמיון יכול לשער אותו. מעולם לא ראיתי כדבר הזה, שבוודאי אין דומה לו בעולם כולו. מאות רבות של צעירים לובשים אותו דבר: כיפה שחורה, חולצה לבנה ומכנסיים שחורות; כולם מתנועעים, כולם מדברים, לעיתים אף סוברים ואפילו קוצפים; כולם נראים פחות או יותר באותה תספורת; כולם יושבים, או עומדים צפופים ודחוסים..."

"...חשבת תחילה, שאני הולך לאיזו אוניברסיטה, שם מעיינים בספרים ולא מרימים קול, שקט מוחלט. ואילו פה... איזה רעש! רעמי דיבור! שאלתי לבחור אחד 'מה זה?', 'מה הוויכוח הקולני הזה?' והוא אמר - ולעולם לא אשכח את שתי המילים האלה - זהו 'ריתחא דאורייתא'... רק אחר כך, בשיחות עם אבא, הבנתי מה זה 'ריתחא דאורייתא'. איציק לקח נשימה עמוקה. "תתכבדו" - ביקש שוב, והראה על השולחן הערוך. עשינו כמצוותו. כך רצה. שאנחנו נתכבד והוא ידבר:

"...נדחסנו במסדרונות" - הוא המשיך לספר כשקולו התחזק - "התפתלנו במעברים, הרעש היה כל כך מתוק וערב, אף כי לא הבנתי על מה הם כל כך מתווכחים, מה הם 'כועסים' כל כך. לפתע אני שם לב שהם לא מסובים אל שולחנות למידה, אלא לכל אחד ואחד איזה מעמד של עץ עם משטח עקום..."

- "סטענדער" - השתפכה התיבה מפינו והוא שם לב: "איך קוראים לזה?" - שאל. 'סטענדער', השבנו. והוא שאב אויר, מחה זעה וניגב דימעה, והמשיך:

"נכנסנו לאולם הגדול שהיה צפוף מאוד, עמוס לעייפה, ו...משהו עמד באוויר. לא ידעתי מה זה. לא ידעתי אפילו איך להסביר זאת לאבא, משפניתי אליו ותמהתי: 'איזה ריח מדהים יש פה?'. אבל אבא לא השיב, אלא הנהן בראשו. המשכנו ופילסנו לנו דרך בהיכל הישיבה. 'זה ארון הקודש', לחש לי אבא, וחסך ממני את

תאמין, ידידי, שלומדי התורה האלה שאתה רואה כאן שומרים עלינו ועל ארצנו

"ניגשנו אל ראש הישיבה..."

- "רבי חיים" - אמרנו.

"כן, כן, רבי חיים. שהיה שקוע בגמרא, תומך בידו את ראשו ומנענעו בכבדות, ולקח די הרבה זמן עד שהוא שם לב אלינו. אך משהבחין בנו, והבין שאנו אורחים בישיבה, קם וקידם פנינו במאור פנים שלא אשכח לעולם..."

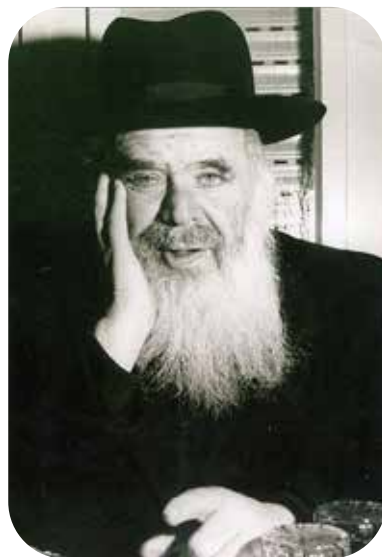
"אבא הסביר לו שאני הממונה מטעם הצבא על נושא בני הישיבות, ורבי חיים, בקולו הצרוד מעט והעמוק, אמר לי כך, בערך:

- - - 'תאמין, ידידי, שלומדי התורה האלה שאתה רואה כאן שומרים עלינו ועל ארצנו. תאמין! ואז תבין מה אתה עושה למען בטחון ישראל עם כל תלמיד שאתה משאיר אותו ללמוד תורה'. זהו. כך אמר רבי חיים שמואלביץ זכרונו לברכה..."

איציק לא יכול היה להתאפק יותר. פרץ של דמעות זינק מעיניו. שתקנו ממושכות. חזקנו את אחיזתנו בכפות ידיו הכמעט קפואות. לא יישרנו גוו, כי אם כופפנו אותו לעבר איציק, שחזר על מבוקשו: 'התכבדו, בבקשה. הכל עם הכשר'.

עם בושם זה אני הולך כעת ל... למות

"אני" - חזר איציק להמשך הסיפור - "אני האמנתי מיד במה שאמר רבי

חיים זכרונו לברכה. אבל רציתי גם לספוג משהו ממשי מהאמונה הזאת, מהאווירה הזאת, מ...הההה... ביקשתי, איפוא מאבא, שנשב קצת ליד... - מה אמרתם - הסטענדער. אבא שלכם זכרונו לברכה, חיך. שני בחורים שעמדו והתווכחו פינו לנו מקום לשבת, הגישו לפנינו את הסטענדער, והסבנו אליו ללא מילים.

"אני, במדים הירוקים שלי בין צבא הבחורים בשחור-לבן, לא בלטתי במיוחד מחמת הצפיפות והדחיסות. ישבתי. הרימותי ידי השמאלית על הסטענדער, השענתי ראשי עליה, עצמתי את עיני, הקשבתי לרעמים הווכחניים של הבחורים (ללא שהבינותי מילה אחת...), ובעיקר - שאבתי אל תוכי, אל נשמת, מהבושם הישיבתי ומריחו, שעד היום אינני יודע לפענח את סגולותיו - - - ועם בושם זה אני הולך כעת ל... למות..."

כוח אדירים הפגנו, כשהצלחנו לעצור את נשימתנו, לעכב את שטף הדמעות שביקש להתפרץ ממעמקי הלב, עד שניפרד ממנו ונעבור את מפתן הבית החוצה.

"יקירים שלי, ילדי משפחת טננבוים, זה מה שרציתי לספר לכם לפני שאני הולך ל... למו..."

עם הזכות הזאת אני הולך לעולם הבא

זכרתי היטב את הביקור ההוא בישיבת "מיר" בירושלים. מעולם הוא לא מש מזיכרוני. זכיתי להילוות אליו ולהיווכח בהפתעה הגדולה של האיש. אבא אמר מיד: 'יש לו נשמה טובה, לאיציק'... וגם זאת זכרתי תמיד. עכשיו, כשהאיש עומד להשיב את ה'נשמה טובה' שלו לבוראה, אני שווה בקרבתו ומקשיב לסיפורו של אותו ביקור.

צמרמורת אחזתני. ניכר היה שאבן כבדה נגולה מליבו. שקט של בית קברות השתרר בחדר, ובכל זאת - הסומק שב אל לחיי של איציק, שלא נותרו בהם שרירים ובשר לכסות על העצמות הבולטות. הוא חיך, כאומר: נו, עם הזכות הזאת אני הולך לעולם הבא...

אחרי פחות משתי יממות נתבשרנו שאיציק הלך לעולמו. הבן, הבן-דוד מצרפת, ואנחנו, אמרנו קדיש בהלוויה...

לקראת חג מתן תורתנו – בענין קבלת התורה בדרך הדרוש בענייני חושן משפט

חיוב בדבר שאינו קצוב / דין בר מצוה

[א] דבר שאינו קצוב

ידוע מה שדרשו האחרונים על פי שיטת הרמב"ם פ"א מהלכות מכירה (הט"ז) שהמחייב עצמו בדבר שאינו קצוב אף על פי שקנו מידו לא נשתעבד שזה כמו מתנה היא ואין כאן דבר ידוע ומצוי שנתנו במתנה וכזה הורו רבותי. [וחלקו עליו כל הבאים אחריו שחל החיוב. ולהלכה למהריב"ל יכול לומר קים לי והש"ך (סימן ס' סק"ב) פוסק שאין לומר קים לי כיחיד במקום שכולם חלוקים עליו].

ועל פי זה דנו האחרונים היאך חל קבלת ישראל במצוות התורה נעשה ונשמע הרי זה חיוב בדבר שאינו קצוב, ומצינו בזה כמה אופנים בשאלה וכדלהלן.

עוד דנו היאך חל חיוב ערבות של כלל ישראל זה לזה בקיום המצוות הרי גם בחיוב ערבות לא חל בדבר שאינו קצוב, ובפרט לשיטת הסמ"ע בסימן קלא שלכו"ע בערב שזה אסמכתא לא חל בשאינו קצוב.

אכן מצינו שיש מאחרונים שחילקו בין מצוות דאורייתא למצוות דרבנן שמצוות דאורייתא נחשב שיש בהם קצבה מכיון שיש בהם חשבון של תרי"ג מצוות ואילו מצוות דרבנן אין להם קצבה שבכל דור גזרו ויכולים לגזור עוד גזירות, כן כתב הצ"ח (ברכות מח) וכתב: אני אומר דגם כלל ישראל לא נכנסו בערבות כי אם על מצוות שהן מן התורה אבל על מצוות שהוסיפו חכמים מדבריהם לא נכנסו בערבות, וכתב שכן משמע בסוטה דף ל"ז ע"ב בתוס' בד"ה אמר רב משרשיא, שעל תרי"ג מצוות קבלו ערבות, והרי מצוות דרבנן אינם נכללים במספר תרי"ג מצוות. וכתב שלדעת הרמב"ם יש ליתן טעם לשבח

למה לא נכנסו בערבות גם על מצוות דרבנן, שבשלמא תרי"ג מצוות כבר שמענו וידענו קצבה שפיר נשתעבדנו בערבות, אבל מצוות שעתידין חכמים לגזור זה דבר שלא היה לו קצב בשעה שקבלנו הערבות, לכך לא חל ערבות על מצוות שהם מדרבנן. וכן הביא הגר"ח פלאגי [בספר ברכת מועדיך לחיים דרוש א] בשם ספר ברכת אברהם [ברודו שנת תנו] פרשת וירא כח ע"ב שלכן קבלו ערבות רק במואב שאז נשלמה התורה תריג מצוות ואז קבלו ערבות זה על זה.

אלא שהגר"ח פלאגי העיר בזה שגם תרי"ג מצוות נחשב דבר שאין לו קצבה, והביאו דברי הפסיקתא: מה המדבר אין לו סוף, כך היא התורה אין לה סוף, שנ' 'ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים'. ובנוגע לחיוב ערבות במצוות דרבנן ציין בזה לדברי הברכי יוסף (סי' קכד סק"ג) שהביא בשם הזרע אברהם שכתב שמה שכל ישראל ערבים זה לזה אינו אלא במידי דהוי מן התורה, אבל במידי דהוי מדרבנן לית ביה ערבות, וטעמו שקיום דבריהם ודאי אנו חייבים לקיים גזרתם, אבל לגזור עליהם שיהיו ערבים זה לזה אין בידם לגזור. [ומ"ש בריש שבועת הדיינים (לט א) אין לי אלא מצוות וכו' מצוות העתידות וכו', היינו לענין קיום המצוות וכו', אבל ערבות אינו בכלל]. והברכ"י דחה זה דמלבד אשר כח בהם בגדולי הדורות ראשי ישראל לגזור, קדמה ואתיא מימרא דרחמנא לא תסור וכו', כדאמרו היכן ציונו, לא תסור. וא"כ הוא ציווי כולל לשמוע דברי חכמים, וגודא רבא שדי עלן רחמנא בכללות לשמוע דברי חכמים.

ואמנם הבית הלוי העמיד את הקושיא לא על עצם הקבלה מצד שמצוות התורה אין להם קצבה אלא על שעת קבלתם ואמירתם

נעשה ונשמע שכשאמרו נעשה ונשמע עדיין לא ידעו מה קבלו על עצמם ואם יקבל אדם על עצמו בקנין סודר לעשות כפי אשר יאמר פלוני לא יחול עליו חוב כלל כיון דבעת קבלתו לא ידע מה שיאמר פלוני והוי דבר שאינו קצוב וא"כ ישראל שקיבלו על עצמם קודם שידעו הפרטים לכאורה האיך יחול עליהם החוב וכתב שכבר ראיתי קושיא זו כתובה על ספר ושכחתי מקומו.

ותירצו בזה הרבה תירוצים

א. הבית הלוי (דרושים דרוש יז) כתב דקושיא מעיקרא אינה דהרי ודאי דאע"ג דס"ל להרמב"ם דאם מקבל על עצמו להתחייב בכל מה שיאמר לו חבירו דלא חל החיוב עליו מ"מ הרי גם הוא מודה דיכול אדם למכור עצמו לעבד והרי ג"כ מחויב לעשות לרבו כל מה שיצווהו, והחילוק בזה פשוט דהמקבל על עצמו בחיוב לעשות מה שיאמר הרי עיקר הקבלה על עצמו הוא החיוב דהרי גופו לא הקנה לחבירו ונמצא דהחיוב הוא דבר שאינו קצוב אבל המוכר עצמו לעבד אינו מקבל על עצמו חיוב רק מקנה גופו לרבו וזה יכול להקנות וכיון דנעשה הגוף של רבו הרי ממילא מחויב לעשות כל מה שיצווהו רבו כיון דגופו של רבו זה פשוט וברור זה היה כוונת ישראל באמרם נעשה ונשמע.

ב. החיד"א [בספר אהבת דוד דרוש טז] כתב על פי מה שכתבו שכשיש הנאה למתחייב בזה חל גם בדבר שאינו קצוב, ולפי זה כאן שנעשו סגולה מכל העמים ויש להם טובות יותר מכל עם. וכן הביא הגר"ח פלאגי שם בשם הרבה אחרונים שאם קיבל המתחייב איזה הנאה ותועלת גמר ומקנה גם להרמב"ם והביא שהרבה אחרונים דנו כן. וכתב שגם כשיש תועלת משום פגם

משפחה למען ילך בדרך טובים חל החיוב, ועל פי זה זהו מה שכתוב בתורה 'ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה' וברש"י: רק השמר לך וגו' פן תשכח את הדברים - אז כשלא תשכחו אותם ותעשו על אמתתם תחשבו חכמים ונבונים ואם תעוותו אותם מתוך שכחה תחשבו שוטים. והיינו שלכן אתם מחוייבים לשמור אף שאין לו קצבה מחמת שיש לכם הנאה מכך וחל החיוב גם במה שאין לו קצבה. ובנוסף אחר כתב החיד"א שישאל קבלו הנאה שהוציאם ממצרים וקרע להם הים וגו' מתנות טובות מן ובאר וענני כבוד ומתחייבים בדבר שאינו קצוב.

ג. עוד תירצו שי"א [הובא בכנה"ג] שרק בנתחייב בעצמו אינו חל באינו קצוב אבל בנתחייב על ידי שליח גמר בדעתו, [ולכאורה הביאור משום שהשליח יפקח ג"כ על קיום ההתחייבות], והנה החיוב הוא על ידי שליח משה רבינו ע"ה ומועיל גם להרמב"ם. וגם מה שקבלו ישראל על דעת חכמיהם שישמרו התורה וקיום המצוות.

ד. על פי מש"כ בעל לחם רב (סי' קיד) שכח הרבים הוא לקבל גם דבר שאינו קצוב וכל שכן במעמד הר סיני שהיו כל ישראל בהסכמה אחת עם משה ואהרן, ובזה מבואר הפסוק ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר ד' נעשה ונשמע שכיון שכולם כאחד קבלו עליהם חל החיוב בדבר שאין לו קצבה. ולכן היה נצרך כאיש אחד בלב אחד.

ה. שכשיש חומר שבועה חל גם בדבר שאינו קצוב וישראל נתחייבו בשבועה במתן תורה כמו שאמרו מושבע ועומד מהר סיני. ואמרו בסוטה לז: שנכרת ברית בהר סיני ובמואב ובהר גריזים והר עיבל.

ו. המתחייב בתנאי חיוב מחמת חיוב שנשתעבד על כך חל גם בדבר שאין לו קצבה, וממילא כאן כיון שיצאו ממצרים על מנת כן חל החיוב גם בדבר שאין לו קצבה. ז. מהר"ח פלאג' תירץ על פי המשנה בסוף תענית ביום חתונתו זה מתן תורה, הרי שהיה כאן קדושין ונישואין. ובזה כתב הרמב"ם שחל גם בדבר שאין לו קצבה שמחמת חיבת נישואין גמר ומקנה אהדדי.

ב) טענת בר מצרא על דת המלאכים בקבלת התורה

האחרונים דרשו בדרשותיהם [מלפני כ-400 שנה והחיד"א בהרבה מספריו ובבני ייששכר הנחל יצחק ועוד הרבה] בטענת המלאכים (שבת פח:): תנה הודך על השמים שטענו מדין טענת בר מצרא, שיש זכות

קדימה למי שהוא בן המצר ושכן למקום הקרקע על פני אחר המגיע לקנות והם בשמים, ופלפלו לפי זה מה באמת התשובה על זה מדוע לא זכו בטענת בר מצרא. [ואף שבר מצרא הוא מה שיש לו קרקע סמוכה רוצה לצרף לקרקע אחד אלא שגם כאן במה שעושים בכל יום רצון קונם בשמי מרום ומכירים גדולתו ית' יחשבו מצרנים לקבלת התורה שהיא בשמי מרום]

ובאמת לפי מש"כ בנפש החיים (ש"ד פרק י"א) לא ניתן לדון בזה כלל שכתב: ולכן התורה הק' ששורשה העליון הנעלה הוא למעלה מעלה גם מאצילות קדשו ית' כנ"ל וקב"ה ואורייתא כלא חד. ... ולכן מעת הבריאה שהיתה התורה גנוזה עדיין במקור שרשה הנעלה מכל העולמות עליונים. ומרחוק לבד האירה לכל העולמות להחיותם ולקיימם. ע"כ. נמצא שגם אצל המלאכים היה גבוה מעל גבוה והמרחק שבין המלאכים לתורה היה הרבה הרבה יותר מאשר המרחק בין ישראל למלאכים וזה ברור. אך האחרונים כן דנו בזה. ותירצו כדלהלן;

א. שותף קודם למצרן וכיון שהדינים כבר נתנו במרה וכל הדין כהלכתו נעשה שותף לקב"ה, וכן שבת כבר נתנה במרה, ונעשה שותף לקב"ה והרי שותף קודם למצרן. החיד"א משפטים.

ב. התורה נתנה במכר ומתנה כמו שכתב לקחת מתנות במכר משום אחריות וענין חיוב אחריות הוא שמחוייב להעמיד דבר הנמכר ביד הלוקח שתקום ותעמוד בשופי והשקט בידו, וכמו כן הבטיח הקדוש ברוך הוא לנו דהתורה תהיה נצחי בידנו. ובמתנה שאז אין בה דינא דבר מצרא שזהו רק במכר ולא במתנה. נחל יצחק הקדמות פתח השער (כרך א) [רק שם נקט באמת הנידון משום הטוב והישר ע"ש]. שפת אמת ועוד הרבה.

ג. מצרנות נהוג רק בקרקע ולא במטלטלין והתורה אינה כקרקע, החיד"א ועוד הרבה. אך רבינו רבי ישראל סלנטר זל"ה בדרוש אבן בוחן לחג השבועות דחה זה שהטעם הוא משום שמטלטלין אינו לעולם כקרקע כמ"ש הסמ"ע והרי התורה היא נצחית ומבואר בגמרא חגיגה ג: שדברי חכמים כדרכנות כמסמרות נטועים וביאר הכונה שהתורה אינה תלויה בזמן ובמקום והיא קבועה לעולם בלא שינוי א"כ דינה כקרקע.

ד. הרבה תירצו עפ"י מהרש"א (שבת שם) שהמלאכים רצו רק את חלק הסוד, ואילו ישראל שייך בהם גם חלק הנגלה, ולכן יש כאן פסידא למוכר, ודינו כמוכר כל שדותיו שאין בו מצרא.

ה. בהקדמת לבושי מרדכי [וינקלר] ביאר שכיון שהאבות קיימו כל התורה כבר הרי היא ירושה לנו מאבותינו והמלאכים ראו

ושתקו מחלו על זכות מצרנות [כותב שאכלו בשר בחלב אצל אברהם אבינו ואברהם כן נזהר בזה ע"פ התוס' עה"ת שם].

ד. בבנו של מוכר קודם למצרן [ש"ך קעה ל ובפ"ת בשם שי"מ"ק] וישראל נקראו בנים למקום הרי הם קודם למצרן. הנ"ל. אך רבינו הגר"ס דחה זה שאימת נקראו בנים למקום רק לאחר מתן תורה וכאן עדיין אינם קודמים למצרן.

ה. נשמות ישראל חצובות מתחת כסא הכבוד והם קרובות יותר מן המלאכים, החיד"א. וכמו שכתב במסילת ישרים פ"א: ולא עוד אלא שאם תכלית בריאת האדם היה לצורך העולם הזה, לא היה צריך מפני זה שתנופח בו נשמה כל - כך חשובה ועליונה שתהיה גדולה יותר מן המלאכים עצמם. ע"כ. עוד תירצו שכל התורה נבראת בשביל ישראל לכן לא שייך בזה מצרנות, הגר"ח פלאג'י. ומקור דבריו במדרש קהלת רבה: וכי מי נברא בשביל מי התורה בשביל ישראל או ישראל בשביל תורה, לא תורה בשביל ישראל, אלא תורה שנבראת בשביל ישראל הרי היא קיימת לעולמי עולמים, ישראל שנבראו בזכותה עאכ"ו. והש"ה פרשת בראשית תורה אור כתב שהכל אמת. מעלת בני עליה אשר נשמתם מצד התורה הקדומה, היא יותר גדולה ממעלת התורה במקומה, בסוד ישראל עלו במחשבה, כו'. ועל נשמות רוב בני אדם, אזי מעלת התורה [גדולה] על נשמתם. הרי נשלם עיקר שני, כי התורה נשמת ישראל.

ה. הגר"ס [אבן בוחן שם] וכן בנחל יצחק הקדמות פתח השער (כרך א) כתבו שעיקר התירוץ הוא על פי המבואר בחו"מ (סי' קע"ה סעיף מ"ט) דאם הלוקח דחיקא ליה שעתא והמצרן אין צריך רק להרווחא בעלמא דלית בה דינא דבר מצרא, על כן יש לומר לפי זה דלא שייך בזה דינא דבר מצרא. דהא אין אנו יכולים להתקיים בלא התורה אף רגע אחת והם חיינו ואורך ימינו. ועיקר הנצחון במלחמות היצר הרע הוא על ידי התורה, כמאמרם קדושין (דף ל' ע"ב) בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין. ודחיקא לן שעתא בלא התורה, על כן לא שייך דינא דבר מצרא בזה, וכל שכן דין שכנים. דהא המלאכים שאין להם יצר הרע אין להם שייכות בדיני התורה, ועיקר רצונם היה להשיג מתיקות וסודות התורה שאין זה רק להרווחא בעלמא, ועל כן לא היה להמלאכים שום טענה על משה רבינו עליו השלום. וזהו מה שאמר להם כלום קנאה יש ביניכם כלום יצה"ר יש ביניכם. שהמלאכים מקיימים הכל בטבע ואין להם גם את השמחה כאשר הם זוכים לכפות היצר הרע.

דוד המלך נקבר בעיר דוד.
מאז ומתמיד, מסורת של אלף שנים,
מקובל היה כי הר ציון הוא הוא עיר דוד ובו
קברי דוד ושלמה ומלכי בית יהודה.
במשך כל הדורות השתדלו היהודים
לבוא ולפקוד את קבר דוד המלך, עד כמה
שהדבר היה ניתן. ברשימות רבות של
נוסעים ומבקרים מימים רחוקים מוזכרים
קברי מלכות בית דוד על הר ציון.
לא רק היהודים טענו כך, גם להבדיל
אלפי הבדלות הנוצרים שטוענים שהמקום
קדוש עבורם החזיקו במקום, ומקום הקבר
היה לסלע מחלוקת בין היהודים לבין
הנוצרים שהצרו את צעדיהם של היהודים
בכל הנוגע לתפילה בקבר.

התעוררות המוסלמים

לפני שש מאות שנה בערך (קפ"ז) רצו
היהודים לשוב ולהתפלל על ציונו של דוד
המלך. כדי לסלק את הנוצרים הם ערבו
את השליטים המוסלמים ובקשו מהם
להתערב לטובתם, אלא שהמוסלמים
שהתעוררו פתאום ואמרו כי המקום
מקודש אף עבורם הם השתלטו על
המקום והפכו אותו לבית תפילה משלהם.
גם הזמן ששלטו המוסלמים על המקום
הצליחו הנוצרים לתפוס אחיזה במקום
וזאת בעזרת האפיפיור ובסיוע ממלכות
נוצריות. הנוצרים הקימו מנזרים סמוך
לקבר ואף מעליו.

היהודים לא הרוויחו דבר מכך שהקבר
עבר לשליטה של מוסלמים. ליהודים
לא ניתנה דריסת רגל בשטח הקבר אלא
בשטח הבית העליון בלבד, בתשלום נכבד,
ולא בכל עת...

מנגד, בעולם הנוצרי זעמו על נישולם
מהמקום, הזעם הופנה אל היהודים. בשנת
קפ"ח גזר אפיפיור בוונציה גזירה וחרם
כי אל להם לרבי חובלים נוצרים להוביל
באוניותיהם יהודים העושים דרכם לארץ
ישראל. היו רבי חובל שהרחיקו לכת
בהבנת משמעות העניין והטילו יהודים
לים. גם מיסים כבדים הוטלו על יהודי
איטליה כפיצוי לפרנציסקנים, גזירות אלו
בוטלו רק כחצי יובל אחר כך,

כך על פי עדותו של מרנא רבי עובדיה
מברטנורא ז"ע:

"משכבר הימים קברות המלכים גם
היו תחת ידם של הפרנציסקנים... ובא
יהודי עשיר, אשכנזי, שביקש לקנותם
מידי הסולטאן הממלוכי... ונתקוטט עם
הכומרים... [עקב סכסוך זה] לקחו אותם
[את הקברים] מיד הכומרים והם עתה תחת
יד הישמעאלים. ויוודע הדבר בוויניציאה
כי היהודים הבאים מאדום (אירופה) גרמו

ציון דוד המלך

סקירה
היסטורית

חג השבועות, יום לידתו ופטירתו
של נעים זמירות ישראל, דוד
המלך ע"ה, נוהגים לפקוד את
קברו אשר בהר ציון בירושלים.
לפנינו סקירה היסטורית על
המסורות כענין זה ועוד.

לקחת קברות המלכים מתחת יד האדומים [הנוצרים], אז גזרו לבלתי תת-יוצא ובא ליהודים בירושלים דרך ארצם, ועכשיו תודה לקל חי, בטלה הגזירה." על פי המסורת קנה רבי עובדיה חדר במקום.

עדויות שונות במסורת

קיימת עדות מהרב מנחם ב"ר פרץ החברוני חזן בחברון שכתב לפני כשמונה מאות שנה "הייתי על הר ציון וראיתי מקום בית המקדש והר הבית וכותל המערבי עדיין קיים ועל הר ציון קברי מלכי בית דוד"

תלמיד הרמב"ן שהגיע לארץ כמה שנים מאוחר יותר כתב ספר על מסעותיו "תוצאות ארץ ישראל" ושם כתב "למעלה ממעין השילוח הר שם מצודת ציון ושם קברי המלכים ושם בנין ישן קוראים אותו היכל דוד מכון נגד בית המקדש מדליקין שם נרות לקדושת המקום אומרים שהוא בנין דוד הוא המקום אשר היה שם ארון האלוקים כשהביאו דוד לביתו עד שנבנה הבית וקרוב משם הוא מגדל דוד".

רבי בנימין מטולדה כתב: "אין המקום ניכר כי מהיום חמש עשרה שנה נפל כותל אחד מן הבמה אשר בהר ציון וציוה הפטריאך לממונה שלו ואמר לו קח את האבנים מחומת ציון הקדמונה, ובנה מהם הבמה והוא עשה כן ושכר פועלים בשכר ידוע כמו עשרים אנשים והיו מוצאים את האבנים מיסוד חומת ציון ובין האנשים ההם היו שני אוהבים בעלי ברית. ויום אחד עשה אחד משתה לחברו ואחר אכילתם באו אל הממונה ואמר להם הממונה "למה אחרתם לבוא היום?" ענו ואמרו "מה יש לך הפסד? בשעה שילכו חברינו לעוד אנחנו נעשה מלאכתנו". הגיע זמן הסעודה והלכו חבריהם לסעוד והם מוציאים את האבנים והרימו אבן אחת ומצאו פי המערה אמר אחד לחברו "ניכנס ונראה אם יש ממון" והלכו במבוא המערה עד שהגיעו אל ארמון אחד גדול בנוי על עמודי ששי מצופה בכסף ובזהב ולפניו שולחן זהב ושרביט זהב ועטרת זהב והוא קבר דוד מלך ישראל. והלכו אל הפטריאך ואמרו לו הדברים האלה ושלח הפטריאך להביא לפניו רבי אברהם החסיד הפרוש מקושטטינה שהיה מאבלי ירושלים וסיפר לו הדברים כולם על פי שני האנשים שבאו משם, וענה לו רבי אברהם ואמר לו כי קברי בית דוד ומלכי יהודה שם. ולמחרת ניכנס אני ואתה ושני האנשים ונראה מה יש שם. למחר שלחו בשביל שני האנשים ומצאו אותם מתים כל אחד מושכב על

מטתו ואמרו לא ניכנס לשם כי אין חפץ הקל להראות אותו לאדם וצוה הפטריארכי לסתום אותו מקום עד היום הזה ורבי אברהם סיפר לי אלו הדברים" רבי משה חאגיז מספר: "והאלוקי מוהר" לוריא ז"ל דרוח ד' דיבר בו הוא גם כן אשר קיים ואישר וסמך ידו. ועיר ציון שהוא חוץ לחומת ירושלים דשם קברי מלכות בית דוד".

באולם הזה התפללנו את תהילות נעים זמירות ישראל

במשך הדורות התאוו יהודים רבים להגיע למקום, אולם בשל הקושי הרב להתפלל שם הוא לא הפך מקום תפילה להמונים.

הבן איש חי בביקורו בארץ ישראל חיבר תפילה ארוכה "קום דוד מלכא משיחא". רבי יצחק אלפייא ראש ישיבת המקובלים בית א-ל חיבר תפילה לאומרה במקום וכך היה המנהג אצל חכמי ירושלים כמו רבי יוסף חיים זונגפלד שהיה ראש ממוני כולל שומרי החומות שהיה שולח לתורמים מכתבים ובהם כתב שמתפללים עליהם בקברי מלכי בית דוד.

בשנת תר"י כתב רבי משה ריישר "בעוונותינו הרבים כשאנו רוצים להשתטח ולהתפלל שמה אנו מוכרחים ליתן כופר נפש עשרים פארעס לגולגולת ובכל זאת אינם מניחים אותנו להכנס למטה במערה רק למעלה לבית תפילה שלהם הנבנה כנגד מקום המערה ואין מנחים אותנו לגמור אף עשרה מזמורי תהילים כי תכף ומיד מגרשים אותנו משם היש מכאוב כמכאובנו?"

רבי יוסף עדני סיפר כי בשבעות שנת תרנ"ט עלה על ציון הקבר רק ביום זה הניחו את היהודים להיכנס חנם ובשאר ימות השנה הם משלמים כסף מלא.

הכניסה הורשתה רק אל האולם העליון, "נכנסו לשער הנקרא שער ציון ומשם עלינו במדרגות אל האולם העליון והוא עשוי כיפה ובאולם הזה התפללנו את תהילות נעים זמירות ישראל".

במשך כל הדורות היה מקובל שההר הגדול והתלול דרומית מערבית לירושלים הוא הר ציון שעליו הייתה עיר דוד ושם קברי מלכי בית דוד השער נקרא שער ציון ובפי הערבים "באב נבי דהוד" כלומר שער הנביא דוד. וככה היה מוחזק מאז ומעולם.

והר ציון - לא ימוט - לעולם ישב

הראשון שבא לערער על המסורה

היה וילסון הוא רצה לשער שעיר יבוס, שהיא לפי דעתו עיר דוד, עמדה על צלע הדרומי של הר המוריה מה שנקרא גבעת העופל, החוקרים שאחרי החזיקו בדעה זו עד שאצל חוקרי זמננו נחשבת עובדה זו כפשוטה [היכן שלפי דבריהם "עיר דוד" על יד מעין השילוח].

הגרי"מ טיקווציסקי בספרו עיר הקודש והמקדש כותב שמתחילה גם הוא חשב אולי יש אמת בטענתם, ועוד היו לו טענות נוספות על טענותיהם על המיקום של עיר דוד בהר ציון.

אבל בסוף חזר בו והר ציון - לא ימוט - לעולם ישב.

הגרי"מ טיקווצינסקי מביא כמה ראיות, האחת כי בכל דברי ימות המלחמה שנכתבו בחשמונאים ובספריו של יוסיפוס (יוספון, קדמוניות) מתואר הר ציון גבוה ממקום המקדש, ממקום שממנו השקיפו על בית המקדש. המצודה בהר ציון שמשה גם כהגנה על הלוחמים הן כמקום ממנו לחמו על השוהים למטה.

כמו כן בחפירות רובינסון נמצאו שרידים של גשר אשר הוא לכאורה הגשר שעשה שלמה מבית המקדש עד עיר דוד. עוד טוען הרב בספרו כי המסורת החוזקה על ידי יהודים ושאנים כאלו כבר במשך אלף שנה.

וזולתינו לא נודע לשום בריה בעולם

בימי המהרי"ל דיסקין היה מאורע ששני צבעים נכנסו לתוך המערות. הם נבהלו ממה שראו והלכו להעיד בפני רבי יהושע לייב והמגיד מוילקומיר. מהרי"ל דיסקין אישר את עדותם.

זה מכתבו של המגיד מוילקומיר לבנו: "שלום וברכה לבני חביבי.. הנה אגלה לכם בזה שזה איזה שנים גזר השולטן לצייר ולתקן המערות ששם מלכי בית דוד, גם מנוחת דוד המלך ע"ה בעצמו. ויש פה אב ובנו צבעים וגזרו עליהם שלא ידרכו רק במקום שיצו אותם והעמידו עליהם שומרים למעלה על הארץ מבחוץ, כי אסור לכל טורקי לידר למטה ולראות אפילו במערה החיצונה רק מורידים מנורה גדולה עם שמן רב שידליקו שם תמיד. והפעם ראשונה עשו רק במערה חיצונה והשומרים עליהם מבחוץ פן ילכו מעצמם לראות מה שבמערות הפנימיות, אך אחר כך באיזה זמן אמרו להם שירדו עוד לאיזה מערות פנימיות לתקן שם ולחדש כל ציור ששם. ופעם אחת האמינום השומרים והלכו להם ואז מצאו שעת הכושר והלכו בכמה מערות וראו הרבה ואחר כשהשלימו

לא גילו הדבר רק להגאון ר' יהושע לייב נ"י מבריסק ולי, וזולתינו לא נודע לשום בריה בעולם ואני הייתי אז חולה בחולי החום אך מרוב חשקי בזה העתקתי כל מה שספרו לי בזה העל פה ונתתי להם העתקה אחת ולי עשיתי שלשה העתקות, אך הזהירו שיהיה הדבר בסוד שאם ח"ו ידפיסו יהיו בסכנה מהממשלה ולזאת עד עתה לא רציתי לגלות לכם אך עתה התיר לי הגאון הנ"ל באופן שתזהרו לבל לגלות רק לאנשים גדולים בתורה וביראת שמים"

ועדת הר ציון

כשכבשו הבריטים את הארץ הם הוציאו את הקבר מידי המוסלמים וציוו על המשפחה המוסלמית שהחזיקה במפתחות הקבר לפתוח את הקבר לבני כל הדתות. אולם הם רצו להתל ביהודים ובנוצרים וידעו שמלבד המוסלמים איש לא דרך בקבר מאות בשנים לכן עשו יציקת בטון ושמו עליה פרוכת. רק בשנת תש"ח כשהערבים נמלטו מהמקום נמצא הקבר בקומת המרתף. לאחר נפילת הרובע היהודי בתש"ח, נותר הר ציון [אשר מחוץ לחומות] המקום היחיד ממנו היה ניתן לצפות על הכותל המערבי והר הבית. השלט המכוון אל התצפית נותר על כנו שנים רבות. כמה שנים לאחר מכן בשנת תשי"ג החלה לפעול במקום "ועדת הר ציון" ואף נשלחו מאות אבנים מהמקום כיסודות לבתי כנסת בארץ ובעולם, כתחליף לכותל המערבי. כמו כן יהודי ירושלים נהגו בשנים אלו לפקוד את המקום בעיקר.

ועל כל אחד ואחד מאחבי"י להשמייע קולם ברמה

בחורף תשע"ד נמצאה התכתבות מימי המנדט הבריטי, אז שלושה טענו שהם דורשים את המקום. הממשל האיטלקי, הוואקף המוסלמי, והרבנות הראשית. אותם ימים התפרסמה תוכנית של עיריית ירושלים תוכנית עם שינוי יעד כזו שתאפר להקים מבנה גדול בכניסה למתחם ולאפשר להם קיום טקסים במקום בחורף תשע"ה פורסם שבשיחות עם הוותיקן הוחלט כי חלק מהקבר יעבור לידי. נוסף לזאת המשטרה נערכה לפנות את מתפללי בית הכנסת כדי לאפשר לערוך טקסים נוצריים במקום. קמה סערה ונערכה תפילת המונית בכותל והטקס בוטל.

מכתבו של רבינו הגדול מרן הגר"ש אויערבך זצ"ל מלפני עשור יום מ' למטמונים התשע"ה:

אמר שלמה אינו בדין לעשות בית המקדש מכסף זהב של אוצרות מלחמה.

תגביה אמה אחת ויתגלה לך מקום האוצר

שלמה לקח את כל הכסף והניח אותם בתוך המערה של דוד אביו ואיש לא ידע את המקום ההוא רק נתגלה המקום למלכי בית דוד. כשפסקה המלכות נאבד הסוד, אחר בניית בית שני בית חשמונאי לקחו את המלכות הגיעה עת קשה שאנטיוכוס (לא זה המוכר לנו מנס חנוכה) עלה על ירושלים ושם עלה מצור ונעשה רעב בעיר. בית חשמונאי התייעצו עם סנהדרין מה לעשות והחליטו לשחד את אנטיוכוס שאמר להם שיתנו לו שלושת אלפים ככר כסף ילך מהם לארצו. ליהודים לא היה מאיפה לגבות את הכסף, היה שם זקן אחד בן מאה ועשר שנים שאמר לכהן הגדול שהוא יודע שאוצר גדול טמן בתוך המערב של קברי בית דוד ולא במערה הפנימית שם מצויים הקברים אלא החיצונית אבל הוא לא יודע מה מקום האוצר.

אמר הזקן שיעשו שאלה ויודיעו מהשמים היכן המקום התשובה הייתה: "התיבה אשר בנה נח שלש מאות אמה ארכה חמשים אמה רחבה ושלושים אמה קומתה הבית אשר בנה שלמה ששים אמה אורכו עשרים רחבו ושלושים אמה קומתו צא וחשוב וישאר לך שניים מן הדרום ואחד מן הצפון שתי הקומות תחבר מול פניך ויחסר לך אמה מזה ומזה תעמיק שלש אמות תגביה אמה אחת ויתגלה לך

"זלעפה אחזתני על לא טובה השמועה אשר במקום המקודש בישראל מדורי דורות קבר דוד המלך ע"ה בהר ציון עומדים ביום מתן תורתנו חג השבועות לעורך טקסים ותיפלות על ידי שאינם בני ברית והוא חילול ד' נורא

ובוודאי ובוודאי חמור וגורא הוא ואין לאפשר בשום פנים ואופן להקים בית ע"ז וכן לא לקיים תפילות מעל הציון המקודש גם בקדושת בית הכנסת אפי' לא לפרקים וחוב קדוש על כל אחד ואחד להתנגד לכך בכל תוקף

ועל כל אחד ואחד מאחבי"י להשמייע קולם ברמה ולפעול בכל כוחם להניא ולהפר עצה רעה וגזירה קשה זו לפגוע במקום גניזתו של אדוננו דוד משיח ד' נעים זמירות ישראל ויבורך כל אשר יקים ויעמיד המקום הזה ויחזק קדושתו.

האוצרות שבקבר דוד המלך:

ויבא שלמה את קדשי דוד אביו וגו' את הכסף ואת הזהב ואת הכלים נתן באוצרות בית ד'. יש כמה טעמים למה לא השתמש שלמה באוצרות שהכין דוד לצורך בניין הבית. יש אומרים שאם יחרב בית המקדש לא יהיו אומות העולם אומרים דוד החרב בתי אלוהינו והוציא מהם שלל עכשיו התעוררו אלוהינו ונקמו את נקמתם. יש אומרים שנענש דוד בשביל שלא פתח את האוצרות לזון בהם את היהודים בשלש השנים של הבצורת ויש אומרים בגלל שהאוצרות נלקחו בחרב המקצרת ימיו של אדם ובית המקדש מאריך ימיו של אדם

לקראת פתיחת המגבית: מעמד נרגש להורי וידידי תלמוד תורה "בית שמואל" בביתר עילית

זה מתאים וראוי לכינוס חשוב זה כולנו יודעים שאנו בימים הסמוכים ליום הדין וכפי שהזכיר מרן הרב שך בשם דוד ר' איסר זלמן זיע"א ויסוד הדברים הם בגמ' במגילה שעזרא תיקן להם לישראל לקרא קללות דתו"כ קודם עצרת שתכלה שנה וקללותיה וביאר השל"ה מה יום הדין רק הפי' שזה יום דין על פירות האילן וזה קאי על ד"ת כמה יזכו להארת התורה וכמו שהזכיר מרן הדרכי שמואל שגם אצל הגר"א ראו הנהגה שונה וגבוהה יותר בימים אלו ק"ו מה נאמר אנחנו שבאמת צריך שתכלה שנה וקללותיה המצב של עולם התורה קשה ואסור לנו להתעלם וצריך להתפלל אך בעיקר התביעה עלינו להתחזק בימים הנותרים האלו וכמו שהזכירו שיש מעלה מיוחדת ביום הזה ואני חושב שזה מזכיר את העצרת הזו כי הכח של אמירת נעשה ונשמע חל בר"ח שנשעו מרפידים וביאר הנצי"ב כי עם ה' יש לו צורה מיוחדת גבוהה משאר אנשים, חובתנו לשמר זאת והתכנסות זו מסמלת את ההליכה מרפין הידיים. אנו המיצגים כיום את אותה התנשאות לילך בגאון ובעוז את אשר לנו למרשה מסיני בבחינת ויגבה לבו בדרכי ה' בתוך כך נפתח קו ייעודי לקראת המגבית וכן עבור מי שנשאו ליבו לשאת בעול ולטול ע"ע יעד להתרמה בטלפון: 0799698292 בימים הקרובים צפויים להתפרסם קריאת קדשם של רבינו מרן עמוד ההוראה שליט"א ומרן ורבנן גדולי ישראל שליט"א.

מעמד רב רושם התקיים השבוע בליל ר"ח סיוון עם התפתחות ציבור בני התורה בעיר ביתר עילית במרכזה הוכרז על הקמת קרן יסוד למען ת"ת 'בית שמואל' העומד לתפארה ומשמש כמגדלור המקרין על העיר כולה. בראשית שנה זו נטל על שכמו לישא בעול הת"ת הרה"ג רבי גדליה ווילק שליט"א בפקודת הקודש ולבקשתו של רבינו הגדול מרנא הגר"א הכהן זצוק"ל. כמי שידיו רב לו בהקמת הציבור בביתר ובהתמסרותו הרבה למוסדות הציבור, במהלך התקופה האחרונה נוכח הציבור להתוודע לקושי ההעצום כמו גם העול הכלכלי האדיר המוטל על כתפי המנהל לבדו בהחזקה החודשית. לאחר דין ודברים ובתייעצות עם רבותינו שליט"א עלה הרעיון להקמת תשתית קבועה שתהווה נדבך עיקרי בעצם קיומו של הת"ת. בכנוס שהתקיים השבוע כאמור, סביב שולחנות ערוכים השתתפו רבים מבני התורה בעיר לצד הורי התלמידים שליט"א בראשות ראש ישיבת גרודנא הגאון הגדול רבי משה שמידע שליט"א, המייעץ ומדריך את הנהלת הת"ת על כל צעד ושעל. במרכז המעמד נשא דברים ראש הישיבה דגורדנא הגאון הגדול שליט"א בשבח הרב ווילק שליט"א מפארי גידולי הישיבה הק', ושיבחו על שנטל על עצמו "מתוך הכרה אמיתית בשליחות שלו של הציבור הק' כפי רצונו של מרן ראש הישיבה זיע"א. בהמשך דבריו אמר הגאון הגדול שליט"א "יום

מקום האוצר

הכהן הגדול עם הסנהדרין חשבו חפרו במקום ומצאו פתח של מערה שם מצאו את האוצרות שהטמין שלמה, הוציאו שלשת אלפים ככר כסף הביאו לאנטיוכוס והוא עזב אותם. מאז נשאר הסוד אצל החשמונאים. כשמלך הורדוס לא ידע היכן הוא המקום. לא רצו לגלות לו כי היה חרם ביניהם שלא לגלות את הסוד למי שהוא לא מהכהנים הגדולים וכשהורדוס נלחם עם החשמונאים והרג אותם גילה אחד מהם את הסוד להורדוס כדי שישאיר אותו בחיים, לאחר שגילה לו את הסוד אמר לו הורדוס אתה חייב מיתה בגלל שעברת על החרם וגם כמו שגילית לי את הסוד תוכל לגלותו לאחרים והרג אותו.

וכך נכתב בקדמוניות

"הורדוס אשר הוציא הוצאות רבות מאוד בארץ ובחוץ לארץ ידע זה כבר כי הורקנוס אשר היה לפניו פתח את קבר דוד אביו ויוציא ממנו שלושת אלף ככרי כסף וכי עוד נשאר שמה רב אשר יספיק לכל הדרוש לו, לכן זמם זמן רב לעשות כמעשהו, והנה באחד הלילות ציוה לפתוח את הקבר ויבוא בו עם ידידיו הכי נאמנים אבל בהיחבא מאוד לבל יודע הדבר בעיר. אולם הוא לא מצא שם כסף רב ויקח תחת הכסף תכשיטי זהב וכלים יקרים לרוב מבלי ביקורת. ביקש לחזור עוד הלאה אל חדרי הקברים שעצמות דוד ושלמה תנוחנה בהם אבל מיד אבדו לו שניים משומרי ראשו על ידי לבת אש אשר התפרצה מבפנים ויחפו הורדות לצאת מן מערת הקבר בפחד רב מאוד ולכן יכפר את פני ד' ציווה לבנות על פי המערה מצבת שיש לבנה יקרה מאוד.

למה להסתכן במערבולת הביטוח הלאומי?

*השירות אינו משפטי

127,400 ₪

זה שלכם!

המציאות מוכיחה שוב ושוב - רק יד מקצועית יודעת
להוציא את המירב, עם מקסימום קיצבה חודשית,
ומקסימום החזרי רטרו של מאות אלפי ש"ח!

שלכם
מימוש זכויות רפואיות בע"מ
ביטוח לאומי מס הכנסה חברות ביטוח

03-800-2000